

# Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

## RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

### Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

بسم الله الرحمن الرحيم

## TEVHİD RİSALELERİ-2

**Muvahhid Yayınları**

**İSTANBUL H. 1435 - M. 2014**

**Kitap Adı:** *TEVHİD RİSALELERİ-2*

**Müellif:** *Muhammed bin Abdulvehhab et-Temimi*

**Mütercim:** *Ammar bin Muhammed*

**Birinci Baskı:** *İSTANBUL H. 1435 – M. 2014*

**Dizgi/Kapak Tasarım:** *Muvahhid Yayınları*

***Muvahhid Yayınları***

***Mail:*** *muwahhid\_yayinlari@mail.md*

***Web:*** *www.muwahhid.info – www.muwahhid.info*

***İrtibat:*** *0537 014 88 30*

# TEVHİD RİSALELERİ-2

***Müellif:***

Şeyh Muhammed Bin Abdilvehhab  
(rahimehullah)

***Mütercim:***

Ammar bin Muhammed

**Muvahhid Yayınları**

**İSTANBUL H. 1435 – M. 2014**

إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّهِ ، نَحْمَدُهُ ، وَنَسْتَعِينُهُ ، وَنَسْتَغْفِرُهُ ، وَنَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شُرُورِ  
 أَنْفُسِنَا ، وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا ، مَنْ يَهْدِهِ اللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَنْ يُضِلِّهِ فَلَا  
 هَادِيَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ  
 وَرَسُولُهُ

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنْتُمْ مُسْلِمُونَ﴾  
 [آل عمران 102] .

﴿يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا  
 زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَسَاءَلُونَ بِهِ وَالْأَرْحَامَ إِنَّ اللَّهَ  
 كَانَ عَلَيْكُمْ رَقِيبًا﴾ [النساء 1] .

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَقُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا. يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَالَكُمْ  
 وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَمَنْ يُطِيعِ اللَّهَ وَرَسُولَهُ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا﴾ [الأحزاب 70-  
 71]

أَمَّا بَعْدُ، فَإِنَّ خَيْرَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللَّهِ، وَخَيْرُ الْهُدَى هُدَى مُحَمَّدٍ، وَشَرُّ  
 الْأُمُورِ مُحَدَّثَاتُهَا، وَكُلُّ بَدْعَةٍ ضَلَالَةٌ وَكُلُّ ضَلَالَةٍ فِي النَّارِ<sup>1</sup>

<sup>1</sup> هذه خطبة الحاجة التي كان النبي صلى الله عليه وسلم يستفتح بها خطبه، رواها الإمام أحمد في المسند  
 (392/1 - 293) ، وأبو داود (2118) ، والترمذي (1105) ، وابن ماجه (1892) ، وأخرج  
 بعضها الإمام مسلم في صحيحه (867) و (868).

## HUTBET'UL HACE

Hamd, ancak Allah (Azze ve Celle) içindir. O'na hamdeder, O'ndan yardım ve mağfiret dileriz. Nefislerimizin şerrinden, amellerimizin kötülüğünden O'na sığınırız. Allah (Azze ve Celle) kimi hidayete erdirirse onu saptıracak, kimi de saptırırsa onu hidayete erdirecek yoktur.

Allah'tan (Azze ve Celle) başka ibadete layık ilah olmadığına şahadet ederim. O, tektir ve ortağı yoktur. Yine şahadet ederim ki, Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) O'nun kulu ve Rasülü'dür.

**"Ey iman edenler! Allah'tan korkulması gerektiği gibi korkun ve sizler ancak müslümanlar olarak ölün!" (Âl-i İmran: 102)**

**"Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkekler ve kadınlar üretip yayan Rabbinizden sakının! Adını kullanarak birbirinizden dilekte bulunduğunuz Allah'tan ve akrabalık haklarına riayetsizlikten sakının! Şüphesiz Allah sizin üzerinize gözetleyicidir." (Nisa: 1)**

**"Ey iman edenler! Allah'tan sakının ve sözün en doğrusunu söyleyin ki Allah, amellerinizi ıslah etsin ve günahlarınızı bağışlasın. Kim Allah'a ve rasulüne itaat ederse büyük bir kurtuluşa ermiş olur." (Ahzab: 70-71)**

Muhakkak ki, sözlerin en hayırlısı Allah'ın Kelamı, yolların en hayırlısı Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem)'in yoludur. İşlerin en kötüsü ise sonradan uydurulanlardır. Sonradan uydurulup dine sokulan her amel bidat, her bidat sapıklık ve her sapıklık da ateştedir.<sup>2</sup>

---

<sup>2</sup> Hutbet'ul Hace ismi verilen bu duayı Allah Rasülü (sav) hutbelerinin girişinde okurdu. Bu hadis değişik lafızlarla Müslim Cuma: 13, Nesai Cuma: 24 ve diğer hadis mecmualarında nakledilmiştir.



## TAKDİM

Tevhid Risaleleri serisinin ikinci kitabını neşretmeye muvaffak kılan Allah'a hamdolsun. Bu serinin birinci kitabında tevhid akidesini yeni öğrenen bir kimsenin muhtaç olduğu temel bilgileri ve kavramları ihtiva eden risaleleri bir araya getirmiştik. Bu kitapta ise tevhid akidesini öğrenip hayatına geçirmeye başlayan kimseler için bir kılavuz ve yol azığı niteliğindeki bazı risaleleri bir araya getirdik. Zira söz konusu risaleler tevhidi yaşamaya ve tevhide davet etmeye başlayan bir kimsenin karşılaşacağı sıkıntılara dair önemli nasihatler içermektedir. Aslında bu risalelerin müellifi Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab'ın hayatı incelendiğinde bu risalelerde anlatılan hususların bizzat cihadın içinde birebir yaşanan tecrübeler olduğu görülür. Tevhide sarılan bir kimse bizzat en yakınları tarafından ortaya atılan şüphelere, baskı ve hilelere maruz kalacak ve beraber yola çıktığı dava arkadaşlarından bazıları'nın bu şüphe ve desiselere boyun eğerek ihanet ettiğine tanık olacaktır. Tevhidi yaşamaya talip olan kimseler gaflet içinde yaşayıp bu tip olaylara karşı hazırlıklı olmazlarsa, kendileri de yoldan sapmakla karşı karşıya kalabilirler ki bu da Allah'ın gazabına ve cezasına maruz kalmakla neticelenecektir.

Bu risaleler vesilesiyle Şeyh'in davetçi kişiliğine şahit olunacak ve böylelikle bir tevhid davetçisinin ufkunun geniş olması gerektiği hususu da umarız daha iyi idrak edilecektir. Çünkü Şeyh, davetini sadece kendi akraba ve hemşehrileriyle sınırlamamış bilakis kitabın içinde de müşahade edileceği üzere Fas gibi dünyanın öbür ucu denebilecek uzak beldelere

kadar tevhid davasını ulaştırmaya çalışmıştır. Aslında bu onun değil, bizzat Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)’in sünnetidir.

Bu kitapta ayrıca özet mahiyetinde de olsa tevhide dair bazı meselelerin tafsilatı ve birtakım şüphelere verilen cevaplar da yer almaktadır. Kitaptaki hadis ve eserlerin tahriri imkânlar ölçüsünde yapılmaya çalışılmış, gerekli yerlerde tarafımızdan bazı açıklamaları ihtiva eden dipnotlar konulmuştur. Ayrıca kitabın girişine Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab’ın hayatını, ilmi şahsiyetini ve davetinin mahiyetini özetleyen bir tanıtım yazısı ilave edilmiştir. Rabbimizden bu eserle bizleri dünyada ve ahirette faydalandırmasını ve bu eserin dalalettteki kimselerin hidayetine vesile olmasını niyaz ediyor ve de bu risaleleri tercüme ederek insanların istifadesine sunan genç mütercim kardeşimizi de hayırla mükâfatlandırmasını diliyoruz.

## KİTABIN MUHTEVASI

Elinizdeki kitap iki bölümden meydana gelmektedir.

### 1.BÖLÜM: MEKTUPLAR

Bu bölümde Şeyh’in çeşitli kişilere ve muhtelif bölgelere göndermiş olduğu davet ve ikaz içerikli 4 adet mektubu bulunmaktadır. Bu risaleler Şeyh’in mektuplarının bir araya getirildiği “er-Rasail’uş Şahsiyye” adlı derlemenin içerisinde yer almaktadır. Er-Rasail’uş Şahsiyye, Şeyh’in bütün eserlerini bir araya getiren Müellefat’uş Şeyh adlı mecmuanın 6. Cildinde bulunmaktadır. Bizim burada neşretmiş olduğumuz mektuplar sırasıyla şunlardır:

- Dinde İhlas ve Sünnete Tabi Olma
- Yemen Ahalisine Mektup
- Mağrib (Fas) Ahalisine Mektup
- Mürtede Mektup

Bütün bunlar Ammar kardeşimiz tarafından Türkçeye ilk defa tercüme edilen mektuplardır. Hepsini iman-küfür meselelerine dair mühim mevzuları işlemektedir.

## **2.BÖLÜM: RİSALELER**

Bu bölümde Şeyh'in tevhid ve akide konularıyla alakalı beş adet risalesi bulunmaktadır. Bu risaleler, Şeyh'in bütün eserlerini bir arada toplayan “Muellefat’uş Şeyh” adlı mecmuanın 1.cilinde “Mecmuat’ur Rasail fi’t Tevhidi ve’l İman” başlıklı bölümde yer almaktadır. Tercümesini yayınladığımız risaleler sırasıyla şunlardır:

-Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)’in Hayatından Altı Konunun Açıklaması

- İbadetin Manası
- Cin: 18. Ayetinden Çıkan Hükümler
- Yunus: 104-106. Ayetlerinden Çıkarılan Sekiz Mesele
- İbadet Tevhidi Hakkında Bir Risale

Bu son risale, mütercim kardeşimiz tarafından Türkçeye ilk defa çevrilmiştir. Diğer dört risale ise daha önceleri Türkçede başka yayınevleri tarafından basılmış ancak maalesef tercümelerinde gereken titizliğe riayet edilmemiştir. Bu sebeple bu faydalı risaleleri Arapça aslından tekrar kontrol ede-

rek düzgün bir tercümeyle yayınlamayı uygun gördük. “Mecmuat’ur Rasail fi’t Tevhidi ve’l İman” adlı derlemede yer alan diğer risalelerin ise bir kısmı daha önce bizim Tevhid Risaleleri-1 başlıklı kitabımızda, bir kısmı da başka yayınevleri tarafından neşredilmişti. Bu beş risalenin yayınlanmasıyla beraber bu derlemede yer alan risalelerin hepsi Türkçede basılmış olmaktadır. Allah’a hamdolsun. Rabbimiz, Şeyh’in diğer risalelerini ve seleften ve haleften başka mücahit âlimlerin eserlerini neşretmeyi bize müyesser kılsın. Âmin.

## MUVAHHİD YAYINLARI

## ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHAB HAYATI, İLMİ ŞAHSİYETİ VE MÜCADELESİ<sup>3</sup>

### Doğumu ve yetişmesi:

Muhammed bin Abdulvehhab bin Süleyman bin Ali et-Temimi h. 1115 (m. 1703) tarihinde Arabistan'daki Necd bölgesine bağlı bir şehir olan Uyeyne'de dünyaya gelmiştir. Babası Abdulvehhab ve dedesi Süleyman da Necd bölgesinde ilim sahibi olarak meşhur olmuş kimselerdi ve dönemlerinin fetva mercileri idiler. Dedesi Süleyman bin Ali, meşhur Hanbelî fakihlerinden "Keşşaf'ul Kına" adlı eserin müellifi Mansur el-Behuti ile aynı dönemde yaşamış ve hatta denildiğine göre Mekke'de bir ara görüşmüşlerdi. Şeyh, bu şekilde ilimle iştigal eden bir muhitte yetişmiştir.

### Hocaları ve ilmi seyahatleri:

Şeyh Muhammed Kur'an ve temel ilimler konusunda ilk eğitimini babasından aldı. 10 yaşına varmadan Kur'an'ı ezberledi. Babası ve dedesinden Hanbelî fikhını İmam Ahmed'e kadar ulaşan senediyle beraber öğrendi. O kadar ki buluş çağına erişir erişmez babası onu namaz imamı olarak tayin etti. Hatta babasının onun hakkında "ahkâm ile alakalı birçok faydalı

---

<sup>3</sup> Bu kısa biyografi, başta İsmail el-Ensari'nin "Hayat'uş Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab" adlı eseri olmak üzere muhtelif kaynaklardan derlenmiştir. Tafsilat için Meşahiru Ulema'in Necd, Abdurrahman bin Abdullatif; el-A'lam, Zirikli ve diğer ilgili kaynaklardan Şeyh'in hayatıyla alakalı müstakil bölümlere müracaat edilebilir.

husususu ondan öğrendim” dediği nakledilir.<sup>4</sup> Torunu Şeyh Abdullatif’in bahsettiğine göre Hameyn’e (Mekke ve Medine) giderek oranın şeyhleriyle bir araya gelmiş ve bazılarından icazet almış, ardından Basra’ya ve Ahsa’ya giderek buradaki şeyhlerden hem ders dinlemiş hem de münazaralarda bulunmuştur.<sup>5</sup> Abdullatif, cedit Şeyh Muhammed’in tevhide yönelmesinde ve kör taklitçiliği bırakarak Kitap ve Sünneti rehber edinmesinde bilhassa Hicaz’da kendisinden hadis ilmi tahsil ettiği **Muhammed Hayyat es-Sindi**’nin çok etkisi olduğundan bahseder.<sup>6</sup> Şeyhin Hicaz’da hadis öğrendiği diğer bir hocası ise **Abdullah bin İbrahim en-Necdi**’dir. Süleyman bin Abdullah’ın “et- Tavdih” isimli eserinde bahsettiğine göre dokuz temel hadis kitabını ondan senediyle beraber okumuştur ve hadis ilimleriyle alakalı diğer kitapları da aynı şeyhten tahsil etmiştir. Ayrıca bu şeyh kanalıyla senedi Allah Rasülü (sallallahu aleyhi ve sellem)’ne kadar ulaşan bazı hadisleri rivayet etme şerefine nail olmuştur. Son olarak Durar’us Seniyye’de biyografisinin anlatıldığı bölümde meşhur “Keş’ul Hafa” müellifi **Acluni**’den ders aldığı da zikredilmiştir.<sup>7</sup>

### Öğrencileri:

Oğulları Abdullah, Hüseyin, İbrahim; torunu Abdurrahman bin Hasen; dava arkadaşlarından Suud bin Abdulaziz gibi yakın çevresinde bulunan öğrencilerinin yanı sıra Hamd Bin Na-

<sup>4</sup> Hüseyin bin Gannam, Ravdat’ul Efkar, 1/25

<sup>5</sup> Abdullatif bin Abdurrahman, Misbah’uz Zalam, sf 9

<sup>6</sup> Age 139-140

<sup>7</sup> Ed-Durar’us Seniyye, 16/316 vd

sır bin Ma'mer, Abdulaziz bin Husayn, Said bin Hicci, Hüseyin bin Gannam gibi başka alimler de onun ilim halkasında yetişmişlerdir.

### **Eserleri:**

Birçok eseri olmakla beraber en meşhurları şunlardır:

-Kitab'ut Tevhid, Keşfuş Şubehat, Mesail'ul Cahiliye, el-Usul'us Selase (Üç Esas), el-Kavaid'ul Erbaa (Dört Kaide), Mana't Tagut, er-Risalet'ul Mufide, Muhtasar'u Siret'ir Rasul, Adab'ul meşyi ile's Salat, Mufid'ul Mustefid ve akideyle alakalı kısa birtakım risaleleri ki bunların hepsi muhtelif tarihlerde Türkçeye çevrilmiştir.

Ayrıca Türkçede olmayan Fadl'ul İslam, Usul'ul İman, Muhtasar'ul İnsaf ve's Şerh'il kebir, el-Kebair, Mecmu'ul Hadis ala Ebvab'il Fıkh gibi eserleri de mevcuttur. Şeyh'in bütün eserleri Mecmu'u Muellefat'ış Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab adlı 13 ciltlik bir mecmuada bir araya getirilmiştir. Ayrıca Şeyhin çeşitli risalelerine Durar'us Seniyye isimli derlemeden ulaşmak mümkündür.

### **Daveti:**

Şeyh Basra'da tevhid davetine başlamış ve bazı kimselerin düşmanlığını kazandığından ötürü sıcak bir yaz günü şehri yayan olarak terk etmek zorunda kalmıştır. Ardından Hureymila'ya geçmiş fakat burada Şeyh'e yönelik bir suikast tertibi gerçekleşince orayı terk ederek Uyeyne'ye gitmiş ve Uyeyne emiri Osman bin Ma'mer'in himayesine girmiştir. Burada

Şeyh'in öncülük ettiği Zeyd bin Hattab türbesi başta olmak üzere birtakım şirk mekânlarının yıkılması ve zina eden bir kadının recmedilmesi gibi hadiseler İslam düşmanlarını ür-kütmüş ve nihayet Osman bin Ma'mer birtakım baskı ve hilelere boyun eğerek Şeyhi Uyeyne'den çıkartmıştır. Şeyh, buradan çıkararak Der'iye'ye gitmiş ve orada Muhammed bin Suud'la tanışmıştır. (h. 1158) İbn Suud, Şeyh'in tevhid davetine icabet etmiş ve onun davetine her türlü yardımı yapacağına dair söz vermiş ve bu şekilde ahitleşerek mücadeleye beraber devam etmişler ve ölene kadar da ayrılmamışlardır. Bu kılıç-kalem ittifakından sonra tevhid daveti Necd'in köy ve kasabalarından başlayarak dalga dalga yayılmış ve nihayet bu akideye dayalı bir yönetimin tesis edilmesiyle beraber selefi davet her tarafta duyulmaya başlanmıştır.

### **Vefatı ve hakkında söylenenler:**

İlim, amel, davet ve sabır üzerine kurulu bir hayatın ardından Şeyh Muhammed bin Abdulvehhab (rahimehullah) 1206 (1792 m.) senesinde 92 yaşında vefat etmiştir. Vefatının ardından Şevkani, Hüseyin bin Gannam gibi âlimler mersiye yazmışlardır. Ayrıca Emir es-San'ani de Şeyh'in sağlığında onu metheden bir kaside inşad etmiştir. Allah Şeyh'e ve tevhid akidesinin yayılmasında emeği geçen diğer bütün muvahhid âlimlere rahmetiyle muamele etsin ve onların eserlerinden istifade etmeyi bizlere nasip etsin! Âmin.

### **Muhammed bin Abdulvehhab'ın Davetinin Mahiyeti**

Şeyhu'l-İslam Muhammed ibni Abdu'l-Vehhab (rahimehullah), kendisini ve tevhide davetini şu şekilde izah etmektedir:

“Size -Hamd Allah’adır- derim ki; benim -kendisiyle Allah’a ibadet ettiğim- akidem (inancım) ve dinim, Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat’ın yoludur ki bu yol müslümanların imamlarının yoludur. Dört İmam ve Kıyamet Günü’ne kadar onlara tabi olanlar gibi. Lakin ben insanlara, dini Allah’a has kılmalarını bildiriyorum. Onları, nebilere (peygamberlere) ve salihlerin ölülerine ve başkalarına duada bulunmaktan (sığınıp-yardıma çağırmaktan nehy ediyor ve ayrıca); yalnızca Allah’a yapılması gereken ibadetlerden adak (ve kurban) adamak, tevekkül etmek, secde etmek ve bundan başka yalnızca Allah’ın hakkı olan ve de ne mukarreb (Allah’a yakın kılınan) bir melek ne de gönderilmiş bir nebi’nin Allah’a ortak kılınmaması gereken ibadetlerde Allah’a şirk koştuktan nehy ediyorum. Bu, ilkinden sonuncusuna bütün rasullerin ortak davetidir ve bu Ehl-i Sünnet ve'l-Cemaat’ın yoludur.”<sup>8</sup>

Şeyhu'l-İslam, davetine karşı çıkanlar için ise şunları söylemektedir:

“Beldemde yüksek makam sahibiyim ve insanlar sözümü dinler. (Davetimin ulaştığı) bazı liderler ise bunu reddetmektedir, çünkü bu onların içinde yetiştikleri kültürlerine aykırıdır. Yine, benim idarem altında olanları namazı kılmak, zekâtı vermek ve diğer İslami yükümlülükleri yerine getirmekle yü-

---

<sup>8</sup> ed-Durar’us-Seniyye, 1/64-65

kümlü kılıp, riba (faiz) ile iş yapmaktan, muskiratı (sarhoş edici şeyleri) içmekten ve diğer munkeratı (haram kılınmış şeyleri) yapmaktan da nehy ettim. (Davetime icabet etmeyip reddeden) liderler, bu konuda eleştiri öne sürememekte bu hususta bir hata bulamamaktadır zira bunlar halkın çoğunluğu tarafından kabul görmüş şeylerdir; dolayısıyla eleştirilerini ve nefretlerini, benim Tevhid'i emretmeme, Şirk'i nehy etmeme yönelttiler ve 'bunlar insanların üzerinde bulunduğu yola aykırıdır' diyerek avamın (halkın) kafasını karıştırdılar ve fitne büyüdüğü büyüdü. Şeytanın atlılarını ve yayalarını üstümüze saldırdılar..."<sup>9</sup>

---

<sup>9</sup> ed-Durar'us-Seniyye, 1/79-80 Bu bölüm Ebu Muhammed es-Selefi kardeşimiz tarafından tercüme edilmiştir.

# **1. BÖLÜM**

## **ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHAB'IN BAZI DAVET İÇERİKLİ MEKTUPLARI**



**DİNDE İHLÂS  
VE  
SÜNNETE TABİ OLMA**

إخلاص الدين واتباع السنة



## DİNDE İHLÂS VE SÜNNETE TABİ OLMA<sup>10</sup>

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla,

(Şeyh Muhammed b. Abdilvehhab'tan, mektubu) müslümanlardan kendisine ulaşan herkese,

Allah bizi ve onları hak dinine iletsin ve doğru yolunda ilerlemeyi nasip etsin. İki Halil'i olan Muhammed (sallallahu aleyhi ve sellem) ve İbrahim (aleyhisselam)'ın dini ile rızıklandırınsın.

Bundan sonra; muhakkak ki Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ﴾

«Yeryüzünde fitne kalmayıp din yalnızca Allah'ın oluncaya kadar onlarla savaşın.» (Enfal:39)

﴿وَاِعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا﴾

«Hep birlikte Allah'ın ipine sımsıkı tutunun, ayrılığa düşmeyin.» (Âl-i İmran: 103)

<sup>10</sup> Bu risale Şeyh'in er-Rasail'uş Şahsiyye adlı eserinin 182-183. Sayfaları arasında 27. Mektup olarak yer almaktadır. (Ayrıca bkz. ed-Durar'us Seniyye, 2/55-56)

﴿شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ  
وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا  
فِيهِ﴾

**«Dini dosdoğru tutun ve onda ayrılığa düşmeyin!” di-  
ye Nuh’a emrettiğini, sana vahyettiğini, İbrahim’e, Mu-  
sa’ya ve İsa’ya emrettiğini size de din kıldı.»** (Şura: 13)

Allah’tan ve ateşten korkan her insanın kendisini yaratan Rabbinin kelamı üzerinde dikkatlice düşünmesi vaciptir. İn-  
sanlardan herhangi birinin Peygamber (sallallahu aleyhi ve  
sellem)’in dininden başka bir din ile Allah’a itaat etmesi müm-  
kün olabilir mi?

Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:

﴿وَمَنْ يُشَاقِقِ الرَّسُولَ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ الْهُدَىٰ وَيَتَّبِعْ غَيْرَ  
سَبِيلِ الْمُؤْمِنِينَ نُوَلِّهِ مَا تَوَلَّى﴾

**«Kim, kendisine hidayet (doğru yol) besbelli olduktan  
sonra peygambere karşı çıkar, mü’minlerin yolundan  
başkasına uyarsa, onu yöneldiği yolda bırakırız.»** (Nisa:  
115)

Peygamberimizin dini Tevhid’dir. Tevhid ise Allah’tan  
başka ilah olmadığını ve Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sel-  
lem)’in onun rasulü olduğunu bilmek ve bunların gerektirdik-  
leri ile amel etmektir. Eğer insanların hepsi bunu söylüyor  
denilirse, o kimseye denir ki: insanlardan kimisi vardır ki bu  
sözü (Kelime-i Tevhid’i) söyler, fakat bu sözün manasının Al-

lah'tan başka yaratan yoktur, Allah'tan başka rızık veren yoktur veya buna benzer şekilde olduğunu zanneder. Kimisi vardır Tevhid'in manasını idrak etmez. Kimisi de Tevhid'in gerekleri ile amel etmez. Kimisi de Tevhid'in hakikatini akletmez, anlamaz. **Bundan daha tuhaf olanı ise kimisi de vardır ki Tevhid'in manasını bir yönden kavrar, fakat Tevhid'e ve Tevhid ehline de bir yönden düşmanlık eder. Bundan da tuhaf olanı ise kimisi vardır ki Tevhid'i sever (Tevhid'e meyleder) ve kendisini de Tevhid ehline nisbet eder de Tevhid'in dostları ile düşmanlarının arasını ayırmaz. Ey en büyük olan Allah'ım, Seni bütün noksanlıklardan tenzih ederim, birbirine zıt iki fırka tek bir dinde bir arada bulunuyor da hepsi de hak üzere mi oluyor? Hayır, Allah'a yemin ederim ki: «Haktan sonra sapıklıktan başka ne vardır? (Yunus: 32)»**

Şayet şöyle denilirse "Tevhid güzeldir, Din haktır, Ancak Tekfir ve Savaş hariç", cevaben denilir ki: Tevhid ile ve Rasulün (Sallallahu aleyhi ve sellem) dini ile amel edin, tekfir ve savaş hükmü (üstünüzden) kalsın! Eğer Tevhid'in hakkı (size göre) onu ikrar edip, hükümlerinden yüz çevirmek ve üstüne üstlük nefret edip düşmanlık göstermek ise, Allah'a and olsun ki bu küfrün bizzat kendisi ve en açığıdır. Her kime herhangi bir şeyden dolayı bu mesele karışık gelirse (anlaşılmaz hale gelirse) Peygamberimizin ve ashabının hayatını dikkatlice incelesin. Allah'ın selamı rahmeti ve bereketi mektubun başında olduğu gibi sonunda da üzerinize olsun.



# YEMEN AHALİSİNE MEKTUP

رسالة الشيخ ابن عبد الوهاب إلى البكلي  
صاحب اليمن



## **Muhammed b. Abdilvehhab'ın, Yemen'in Sahibi (Lideri) el- Bekbeli'ye Göndermiş Olduğu Risalesi<sup>11</sup>**

Kitabında Hakkı indiren, Kitabını akıl sahipleri için bir öğüt kılan, kullarından dilediğini doğruya ileten Allah'a hamd olsun. Doğup batan yıldızların, gökten boşalan sağanak yağmurun adedince Allah'ın salâti, selamı ve bereketi rasulü, nebisi ve yarattıklarının en seçkini olan Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e, onun ailesine, onun taraftarlarına ve asha-bının hepsinin üzerine olsun.

Abdul-Aziz b. Muhammed b. Suud ve Muhammed b. Abdilvehhab'tan Allah yolunda kardeşleri Ahmed b. Muhammed El-Adili El-Bekbeli'ye, Allah onu her türlü kötülükten korusun, ona sürekli kalacak olan salih ameller işlemeyi nasip etsin, onu her türlü beladan korusun, Allah onun iyi amellerini arttırsın ve kötü amellerini bağışlasın. Allah'ın selamı rahmeti ve bereketi üzerinize olsun. Bundan sonra:

Yazınız bize ulaştı. Gerek sorduğunuz sorular, gerekse sizin haberlerinize dair bize sonradan ulaşanlar, gerekse de bizim ne (tür bir yol) üzere olduğumuza ve insanları neye davet ettiğimize dair sorduklarınız bizleri sevindirmiştir. Bunun üzerine biz de sizin şüphelerinizi tafsilatlı açıklamalarla gi-

---

<sup>11</sup> Bu mektup, Şeyh'in çeşitli mektup ve yazışmalarını içeren Er-Rasail'uş Şahsiyye adlı kitabın 94-100. Sahifeleri arasında 14. Mektup olarak yer almaktadır. Bu mektup, ayrıca ed-Durar'us Seniyye, 1/94'te bulunmaktadır.

dermek ve size delilleri ile birlikte racih olan kavli (yani tercih edilen görüşü) açıklamak istedik. Allah'tan sizleri ve bizleri en güzel yola ve menhece dâhil etmesini isteriz.

Dinden üzerinde olduğumuz şey, gerçekten İslam dininin kendisidir. Allahu Teâlâ bunun hakkında şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَنْ يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ﴾

**«Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, (bilsin ki o din) ondan kabul edilmeyecek ve o ahirette hüsrana uğrayanlardan olacaktır.» (Al-i İmran: 85)**

İnsanları davet ettiğimiz mesele ise Tevhid'dir. Tevhid hakkında Allahu Teâlâ peygamberine hitaben şöyle buyurmaktadır:

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

**«De ki: 'Bu, benim yolumdur; ben ve bana uyanlar basiretle Allah'a çağırırız. Allah'ı tenzih ederim. Ben asla müşriklerden değilim'.» (Yusuf: 108)**

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

**«Mescitler Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte başkasına dua (ibadet) etmeyin.» (Cin: 18)**

İnsanları nehyettiğimiz mesele ise Allah'a şirk koşmaktır. Allahu Teâlâ şöyle buyurmaktadır:

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ﴾

«Kim Allah’a şirk koşarsa, Allah ona cenneti haram kılar, onun yeri cehennemdir. Zalimler için hiç bir yardımcı yoktur.» (Maide: 72)

Peygamberimiz ve onun kardeşleri (diğer peygamberler) şirkten münezzeh oldukları halde Allahu Teâlâ Peygamberine (Onun şahsında diğer insanları şirkten) sakındırma babından şöyle buyurmuştur:

﴿وَلَقَدْ أُوحِيَ إِلَيْكَ وَإِلَى الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ الْخَاسِرِينَ بَلِ اللَّهُ فَاعْبُدْ وَكُنْ مِنَ الشَّاكِرِينَ﴾

«Andolsun, sana ve senden önceki peygamberlere şöyle vahyedildi: ‘Eğer Allah’a ortak koşarsan elbette amelin boşa çıkar ve elbette ziyana uğrayanlardan olursun. Bilâkis Allah’a ibadet et ve şükredenlerden ol.’» (Zümer: 65-66)

Bundan başka da (şirkten nehyetmeye delalet eden) birçok ayet vardır. Biz insanlarla, Allahu Teâlâ’nın emrettiği gibi bunun için savaşırız:

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ كُلُّهُ لِلَّهِ﴾

«Fitne ortadan kalkıp din büsbütün Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşın.» (Bakara: 193/Enfal: 39)

Fitneden kasıt şirktir. Allahu Teâlâ başka bir ayette şöyle buyurmaktadır:

﴿فَاقْتُلُوا الْمُشْرِكِينَ حَيْثُ وَجَدْتُمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَأَحْصُرُوهُمْ  
وَأَقْعُدُوا لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ فَإِنْ تَابُوا وَأَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ فَخَلُّوا  
سَبِيلَهُمْ﴾

«Müşrikleri bulduğunuz yerde öldürün, onları yakalayıp hapsedin, her gözetleme yerinde onları bekleyin. Eğer tevbe eder, namaz kılar ve zekât verirlerse yollarını serbest bırakın.» (Tevbe: 5)

Peygamber (Sallallahu aleyhi ve sellem) ise şöyle buyurmaktadır:

«أَمَرْتُ أَنْ أَقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللَّهِ، وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ، وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ، فَإِذَا فَعَلُوا ذَلِكَ عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّ الْإِسْلَامِ، وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللَّهِ»

«Allah'tan başka ibadete layık ilah olmadığına ve Muhammed'in Allah'ın elçisi olduğuna şahitlik edinceye, namaz kılincaya ve zekât verinceye kadar insanlarla savaşmakla emrolundum. Şayet bunu yaparlarsa İslam'ın hakkı hariç kanlarını ve mallarını benden korumuş olurlar, hesaplarını görmek ise Allah'a aittir.»<sup>12</sup>

Ayrıca Allahu Teâlâ'nın şu kavli:

﴿فَاعْلَمْ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ﴾

<sup>12</sup> Sahih-i Buhari, İman, 25; Sahih-i Müslim, İman, 22

**«Bil ki Allah’tan başka ibadete layık hiçbir ilâh yoktur.»** (Muhammed:19)

Her türlü eksiklikten münezzehtir olan Allah, bu kelimeyi “kopmak bilmeyen sapasağlam bir kulp” ve “Takva kelimesi” olarak isimlendirdiği halde, tağutlar bu kelimeyi “Günah (Fucur kelimesi)” olarak isimlendirmişlerdir. Onlara göre her kim “La ilahe ilallah” derse kanı ve malını korumuş olur, hatta İslam’ın beş esasını yerle bir edip, İmanın altı esasını inkâr etse bile!

İtikadımızın Aslı, (imanın) kalp ile tasdik etmek, dil ile ikrar edip azalarla amel etmek olduğudur. Ancak münafıklar bu sözü söylemelerine, hatta namaz kılıp, zekât verip, oruç tutup, hacca gidip, cihad etmelerine rağmen, Firavun ailesinin bile altında ateşin en alt derecesindedirler. Allahu Teâlâ’nın Belam B. Baura’dan haber vermesi de bunun gibidir. Allah onu –İsmi A’zam’ı bilmesi bir yana- sahip olduğu ilmine rağmen köpeğe benzetmiştir. O ilmiyle amel etmeyen bir âlimdir ve putperestlerden bile daha önce azab edilecektir.

**İçtiḥad hakkında bahsettiklerinize gelince, Biz Kitap, Sünnet ve bu ümmetin hayırlıları olan selevin mukallitle-riyiz. Ve yine aynı şekilde kendisine itimad edilen dört imamın kavillerinin yani Ebu Hanife En-Nu’mân b. Sabit, Malik b. Enes, Muhammed b. İdris (İmam Şafii) ve Ahmed b. Hanbel’in (Allah’ın rahmeti üzerlerine olsun) sözleri- nin mukallidiyiz.**

İmanın hakikati hakkındaki sorunuza gelince, İman tasdiktir. Salih amellerle artar ve kötü amellerle eksilir. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَيَزِدَادَ الَّذِينَ آمَنُوا إِيمَانًا﴾

«İman edenlerin imanı artsın diye...» (Müddessir: 31)

﴿فَأَمَّا الَّذِينَ آمَنُوا فَرَزَادَتْهُمْ إِيمَانًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ﴾

«O (Nazil olan sure), iman eden kimselerin imanını artırmıştır. Onlar, bunu birbirlerine müjdelerler.» (Tevbe 124)

﴿إِنَّمَا الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ اللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ آيَاتُهُ زَادَتْهُمْ إِيمَانًا﴾

«Müminler ancak, Allah anıldığı zaman kalpleri ürperen, ayetleri kendilerine okununca imanları artan kimselerdir.» (Enfal 2)

Buna benzer ayetler çoktur. Eş-Şeybani<sup>13</sup> (rahimehullah) şöyle demiştir:

«وِإِيمَانُنَا قَوْلٌ وَفِعْلٌ وَنِيَّةٌ ... وَيَزِدَادُ بِالتَّقْوَى وَيَنْقُصُ بِالرَّدَى»

“İmanımız; söz, fiil ve niyettir.

Takva ile artar, kötülük ile eksilir.”

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

<sup>13</sup> İmam Muhammed bin Hasen eş-Şeybani, (v. 189) Ebu Yusuf ile beraber Ebu Hanife'nin iki güzide öğrencisinden birisidir. Bu ikisi İmameyn diye isimlendirilir. Yukarıda nakledilen metin İmam Muhammed'e nisbet edilen “Şeybaniyye” isimli akide metninden alınmıştır.

«الْإِيمَانُ بِضْعٌ وَسَبْعُونَ شُعْبَةً ، أَعْلَاهَا : قَوْلُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ ،  
وَأَدْنَاهَا إِمَاطَةُ الْأَذَى عَنِ الطَّرِيقِ»

«İman 70 küsur şubedir. En üst mertebesi “La ilahe ilallah” sözü, en alt mertebesi ise yoldan eziyet veren bir şeyi kaldırmaktır.»<sup>14</sup>

Yine Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

«فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فِقْلِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ»

«Şayet gücü yetmezse kalbi ile değiştirsin ki bu iman en zayıf mertebesidir.»<sup>15</sup>

Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَنْ يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍ بِظُلْمٍ نُذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ وَإِذْ بَوَّأْنَا  
لِإِبْرَاهِيمَ مَكَانَ الْبَيْتِ أَنْ لَا تُشْرِكْ بِي شَيْئًا وَطَهَّرَ بَيْتِي لِلطَّائِفِينَ  
وَالْقَائِمِينَ وَالرُّكَّعِ السُّجُودِ﴾

«Kim de orada zulmederek haktan sapmak isterse, biz ona elem dolu bir azaptan tattıracağız. Hani biz İbrahim’e, Kâbe’nin yerini, “Bana hiçbir şeyi ortak koşma,

<sup>14</sup> Sahih-i Müslim İman 35 -Sünen-i Tirmizi İman 2614

<sup>15</sup> Hadisin tamamı şöyledir: “Kim bir kötülük görürse eliyle değiştirsin, gücü yetmezse diliyle, ona da gücü yetmezse kalbiyle (değiştirsin). Bu ise imanın en zayıf halidir.” Sahih-i Müslim İman 49 -Sünen-i Tirmizi Fiten 2172

evimi; tavaf edenler, namaz kılanlar, rükû ve secde edenler için temizle” diye belirlemiştik.» (Hac: 25-26)

﴿اتَّخَذُوا أَحْبَارَهُمْ وَرُهَبَانَهُمْ أَرْبَابًا مِنْ دُونِ اللَّهِ﴾

«Hahamlarını ve rahiplerini Allah’tan başka rabler edindiler.» (Tevbe: 31) Allahu Teâlâ’nın bu ayette zikrettiği tağutlar şöyle demişlerdir: “Mekke’nin fasıkları cenneti dolduracaktır!” Hâlbuki orada yapılan iyilikler kat kat arttığı gibi, kötülükler de kat kat arttırılır(ak yazılır). Fakat şimdi iş tam tersine dönmüştür. Hatta o kadar ki, zinayla tanınan Huteym kabilesine mensup kadınlar ve Mısırlı kadınlar büyük Hacc günü kabileler halinde gelirler, keza hepsi de eşraftan olup açıktan zina etmeleriyle meşhur olan kadınlar ve livata yapanlar, şirk ehli, Rafızîler ve de Allah ve Rasulünün düşmanı olan bütün taifeler Mekke’de güven içindedir. Aynı şekilde Ebu Talib’e dua edenler güven içindedir. Allah’ı tevhid edip ona tazim edenlerin ise oraya girmesi yasaktır. Hatta birisi Kâbe’ye sığınsa Ebu Talib ve Huteym kabilesi ona sığınanları himayesine alır.

﴿سُبْحَانَكَ هَذَا بُهْتَانٌ عَظِيمٌ﴾

«Seni eksikliklerden uzak tutarız Allah’ım! Bu, çok büyük bir iftiradır.» (Nur:16)

﴿وَمَا كَانُوا أَوْلِيَاءَهُ إِنْ أَوْلِيَائُهُ إِلَّا الْمُتَّقُونَ وَلَكِنْ أَكْثَرُهُمْ لَا

يَعْلَمُونَ﴾

**«Üstelik onun (Mescid-i Haram'ın) sahipleri de değildir. Onun sahipleri yalnızca muttakilerdir. Fakat onların çokları bunu bilmez.» (Enfal: 34)**

**Biz nakle muhalif olan ve de aklın inkâr ettiği bir şeyi ortaya atmadık. Lakin onlar söylerler fakat amel etmezler. Biz ise hem söyler hem de amel ederiz.**

﴿كَبُرَ مَقْتًا عِنْدَ اللَّهِ أَنْ تَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾

**«Yapmayacağınız şeyleri söylemeniz, Allah katında büyük gazap gerektiren bir iştir.» (Saff: 3)**

Putlara ibadet edenlerle, Peygamberimizin savaştığı gibi savaşıyoruz. Namazı terk edenlerle, zekâtı vermeyenlerle, bu ümmetin sıddığı olan Ebu Bekir Es-Sıddık'ın zekâtı vermeyenlerle savaştığı gibi savaşıyoruz. Durum Varaka Bin Nevfel'in söylediği gibidir. **“Senin getirdiğin bu dava ile gelen hiç kimse yoktur ki düşmanlığa uğramamış, eziyet görmemiş ve yurdundan çıkarılmış olmasın.”**

Yeterli gelecek kadar az olan, çok ve oyalayıcı olandan hayırlıdır. Allah'ın selamı rahmeti ve bereketi üzerinize olsun.



**TEVHİD VE ŞİRKİN BEYANI  
HAKKINDA  
MAĞRİB AHALİSİNE MEKTUP**

رسالة إلى أهل المغرب في بيان التوحيد والشرك



## Tevhid ve Şirkin Beyanı Hakkında Şeyh Muhammed Bin Abdilvehhab'ın Mağrib Halkına Göndermiş Olduğu Risalesi<sup>16</sup>

Rahman ve Rahim olan Allah'ın adıyla

Hamd Allah'a aittir. O'na hamd eder, O'ndan yardım diler, O'ndan bağışlanma diler ve O'na tevbe ederiz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerimizden O'na sığınırız. O'nun hidayete erdirdiğini saptıracak, saptırdığını da hidayete erdirecek yoktur. Şehadet ederim ki Allah'dan başka ilah yoktur, O tektir ve ortağı yoktur ve yine şehadet ederim ki Muhammed O'nun kulu ve rasulüdür. Her kim Allah'a ve rasulüne itaat ederse doğru yolu bulmuş, her kim de Allah'a ve rasulüne isyan ederse sapıklığa düşmüş olur. O kimse, ancak kendisine zarar vermiş olur, Allah'a ise hiçbir zarar veremez. Allah Muhammed'e, ailesine ve ashabına çokça salât ve selam eylesin.

Bundan sonra: Muhakkak ki Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿قُلْ هَذِهِ سَبِيلِي أَدْعُو إِلَى اللَّهِ عَلَى بَصِيرَةٍ أَنَا وَمَنِ اتَّبَعَنِي  
وَسُبْحَانَ اللَّهِ وَمَا أَنَا مِنَ الْمُشْرِكِينَ﴾

<sup>16</sup> Bu risale Şeyh'in er-Rasail'uş Şahsiyye adlı eserinin 110-115. Sayfaları arasında 17. Mektup olarak yer almaktadır. (Ayrıca bkz. ed-Durar'us Seniyye, 1/83-89) Bu mektup, Mağrib adı verilen Kuzey Afrika bölgesi halkına hitaben yazılmıştır.

«De ki: ‘Bu, benim yolumdur; ben ve bana uyanlar basiretle Allah’a çağırırız. Allah’ı tenzih ederim. Ben asla müşriklerden değilim.’» (Yusuf: 108)

﴿قُلْ إِنْ كُنْتُمْ تُحِبُّونَ اللَّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ﴾

«De ki: “Eğer Allah’ı seviyorsanız bana uyun ki, Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Çünkü Allah çok bağışlayandır, çok merhamet edendir.» (Âl-i İmran: 31)

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا﴾

«Peygamber size ne verdiyse onu alın, neyi de size yasak ettiyse ondan vazgeçin.» (Haşr: 7)

﴿الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتِمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا﴾

«Bugün sizin dininizi kemale erdirdim, üzerinizdeki nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslam’dan razı oldum.» (Maide: 3)

Allahu Teâlâ dinini kemale erdirdiğini ve Peygamberimiz Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in diliyle dinini tamamladığını haber vermiştir.

Bizler Rabbimizden bize indirilenin gereklerini yapmakla, bid’at çıkarmayı, fırkalaşmayı ve ihtilafa düşmeyi terk etmekle emrolunduk.

﴿اتَّبِعُوا مَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ مِنْ رَبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ قَلِيلًا  
مَا تَذَكَّرُونَ﴾

**«Rabbinizden size indirilene uyun; ondan başka velilere uymayın. Ne kadar az öğüt dinliyorsunuz!»** (Araf: 3)

﴿وَأَنَّ هَذَا صِرَاطِي مُسْتَقِيمًا فَاتَّبِعُوهُ وَلَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ فَتَفَرَّقَ  
بِكُمْ عَنْ سَبِيلِهِ ذَلِكَمْ وَصَّاكُمْ بِهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ﴾

**«İşte bu, benim dosdoğru yolumdur. Buna uyun, sizi O'nun yolundan ayıracak yollara uymayın. Kendinizi korumanız için işte size böyle tavsiye ediyor.»** (En'am: 153)

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) haber vermiştir ki, onun ümmeti kendisinden evvelki ümmetlerin yolunu karıştı karışına arşını arşınına takip edecektir.<sup>17</sup> Bu hadis Peygamberimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem)'den Sahihayn'da ve de başka yerlerde sabit olmuştur.

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

لَتَسْبُعَنَّ سَنَنَ مَنْ كَانَ قَبْلَكُمْ، شَبْرًا شَبْرًا وَذِرَاعًا بِذِرَاعٍ، حَتَّىٰ لَوْ  
دَخَلُوا جُحْرَ ضَبٍّ تَبِعْتُمُوهُمْ» ، قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللَّهِ، الْيَهُودُ  
وَالنَّصَارَى؟ قَالَ: «فَمَنْ»

<sup>17</sup> Sahih-i Buhari, İ'tisam, 7319; İbn-i Mace, Fiten 3994; İmam Ahmed, (2/325,2/336,2/367)

«Sizden öncekilerin gittiği yolu karışı karışına, arşını arşına izleyeceksiniz. Hatta onlar bir kertenkele deliğine girecek olsalar, siz de ona gireceksiniz. Biz: Ey Allah'ın Rasulü Yahudilerle, Hristiyanları mı kastediyorsun, dedik. O: Başka kim olabilir ki, diye buyurdu.»<sup>18</sup>

Bir diğer hadiste Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurmuştur:

وَتَفْتَرِقُ أُمَّتِي عَلَى ثَلَاثٍ وَسَبْعِينَ مِلَّةً، كُلُّهُمْ فِي النَّارِ إِلَّا مِلَّةً  
وَاحِدَةً ، قَالُوا: وَمَنْ هِيَ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟ قَالَ: «مَا أَنَا عَلَيْهِ  
وَأَصْحَابِي»

«Ümmetim yetmiş üç fırkaya ayrılacaktır. Bunlardan biri hariç hepsi Cehennem'de olacaktır. Ashab: "O fırka kimdir?" diye sordular da Rasûlullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şöyle buyurdu: "(Bugün) benim ve ashabımın üzerinde olduğu yola uyanlardır.»<sup>19</sup>

Bu anlatılanlar anlaşıldığı zaman, günümüzde her yeri kaplamış olan musibetin ne olmuş olduğu bilinmiş olur ki bu bela ve musibetlerin en büyüğü Allah'a şirk koşmak, ölümlere yönelmek, düşmanlara karşı onlardan yardım istemek, ihtiyaçların görülmesi, sıkıntıların giderilmesi gibi göklerin ve yerin Rabbi olan Allah'tan başka kimsenin gücünün yetmeyeceği şeyleri onlardan istemektir. Kurban keserek, adak adaya-

<sup>18</sup> Sahih-i Buhari, Enbiya, 3456; Sahih-i Müslim, İlim, 2669; İmam Ahmed (3/84,3/89)

<sup>19</sup> Sünen-i Tirmizi, 2641

rak onlara yaklaşmak, sıkıntıların giderilmesi, menfaatlerin talep edilmesi hususunda onlara istigasede bulunmak (meded ummak) ve bunlardan başka yalnız Allah'ın hakkı olan ibadet çeşitlerinden herhangi birini Allah'tan başkasına yöneltmek de bunlar gibidir. İbadet çeşitlerinden herhangi birisinin Allah'tan başkasına yapılması, bütün ibadet çeşitlerini Allah'tan başkasına yöneltmek gibidir. Allah Subhanehu ve Teâlâ kendisine ortak koşulanlar arasında, ortaklar edinmekten en uzak olandır. Allahu Teâlâ, amelleri, ihlâs ile olmadıkça (Yalnız kendisine has kılınmadıkça) kabul etmez. Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

﴿إِنَّا أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ فَاعْبُدِ اللَّهَ مُخْلِصًا لَهُ الدِّينَ أَلَا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ وَالَّذِينَ اتَّخَذُوا مِنْ دُونِهِ أَوْلِيَاءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَىٰ إِنَّ اللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِي مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ هُوَ كَاذِبٌ كَفَّارٌ﴾

«Biz, sana kitabı hak olarak indirdik. Öyleyse, dini ona tahsis ederek Allah'a kulluk et! Bil ki halis din Allah'ındır. Ondan başka veliler edinenler: Biz bunlara, bizi Allah'a yaklaştırmalarından başka bir sebeple kulluk etmiyoruz derler. Allah, anlaşmazlığa düştükleri konuda aralarında hükmü verecektir. Şu kadar var ki Allah; yalancı, inkârcı kimseye yol göstermez.» (Zümer: 2-3)

Allah Subhanehu ve Teâlâ din yalnız kendisine has kılınmadıkça razı olmayacağını haber vermiştir. Allahu Teâlâ müşriklerin meleklerle, peygamberlere ve salihlere kendilerini Allah'a daha çok yaklaştırsınlar ve Allah katında şefaathçileri

olsunlar diye dua ettiklerini haber vermiş, yalancı ve inkârcı kimseye hidayet etmeyeceğini belirtmiştir. Allahu Teâlâ bu iddialarında onları yalanlamış ve onları küfür ile nitelemiştir: **«Şu kadar var ki Allah; yalancı, inkârcı kimseye yol göstermez.»** (Zümer: 3)

﴿وَيَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنْفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَؤُلَاءِ شَفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ قُلْ أَتَنْسَوْنَ اللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَى عَمَّا يُشْرِكُونَ﴾

**«Allah'tan başka kendilerine fayda da zarar da veremeyen şeylere kulluk ederler ve 'Bunlar Allah katında bizim şefaathçilerimizdir' derler. De ki: Allah'a, göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz? Allah, onların ortak koştukları şeylerden uzaktır, yücedir.»** (Yunus: 18)

Böylece Allahu Teâlâ, kendisi ile Allah arasında vasıtalar edinen ve onlardan şefaath isteyen kimsenin onlara kulluk ettiğini ve onları Allah'a ortak koştuğunu haber vermiştir. Şefaath birçok ayette belirtildiği gibi bütünüyle Allah'a aittir:

﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَاعَةُ جَمِيعًا﴾

**«De ki: 'Şefaatin hepsi Allah'ındır.'»** (Zümer: 44)

Onun katında izni olmadan kimse şefaath edemez:

﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾

«İzni olmaksızın O'nun katında şefaatte bulunacak kimdir?» (Bakara: 255)

﴿يَوْمَئِذٍ لَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ الرَّحْمَنُ وَرَضِيَ لَهُ قَوْلًا﴾

«O gün, Rahman'ın izin verdiği ve sözünden hoşlandığı kimselerden başkasına şefaate fayda vermez.» (Ta-ha: 109)

Allahu Teâlâ ancak Tevhid'den razı olur:

﴿وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا لِمَنِ ارْتَضَى﴾

«Onlar, O'nun razı olduğu kimselerden başkasına şefaate etmezler.» (Enbiya: 28)

﴿قُلْ ادْعُوا الَّذِينَ زَعَمْتُمْ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ فِي السَّمَاوَاتِ وَلَا فِي الْأَرْضِ وَمَا هُمْ فِيهِمَا مِنْ شَيْءٍ وَمَا لَهُ مِنْهُمْ مِنْ ظَهِيرٍ وَلَا تَنْفَعُ الشَّفَاعَةُ عِنْدَهُ إِلَّا لِمَنْ أَذِنَ لَهُ﴾

«De ki: Allah'tan başka inandıklarınıza yalvarın. Onlar, ne göklerde ne de yerde zerre miktarı bir şeye malik değildirler. Ve oralarda hiçbir ortaklıkları yoktur. Allah'ın, onlardan bir yardımcısı da yoktur. Katında izin verdiği kimseden başkasının şefaati fayda vermez.» (Sebe: 22-23)

Şefaate haktır, Ancak dünyada Allah'tan başkasından şefaate talep edilmez.

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

«Mescitler bütünü ile Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte başkasına dua etmeyin.» (Cin: 18)

﴿وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنْ الظَّالِمِينَ﴾

«Allah'ı bırakıp, sana fayda da zarar da veremeyecek olan şeylere yalvarma! Eğer böyle yaparsan kesinlikle zalimlerden olursun!» (Yunus 106)

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) şefa'at edenlerin efendisi, övülmüş makamın sahibi (Makam-ı Mahmud), Âdem (aleyhisselam) ve diğerlerinin hepsi onun sancağının altında olduğu halde Allah'ın izni olmadan şefa'at edemez. İlk başta şefa'at edemeyecektir, bilakis Azîz ve Celîl olan Rabbine secde ederek yere kapanır. Sonra Allah'a yalnız kendisinden başka kimseye öğretilmeyen şekilde hamd eder ve sonra ona denir ki: "Ya Muhammed! Başını kaldır, iste, istediğin sana verilecektir; şefa'at et, şefa'atin kabul olunacaktır! buyurulur.<sup>20</sup> Peygamberimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem) için bile durum böyleyse, diğer peygamberler ve evliyalar hakkında durum nasıl olur?

**Bu zikrettiklerimize müslümanların âlimlerinden hiçbiri muhalefet etmemiştir. Bilakis Selefi Salihin olan**

<sup>20</sup> Sahih-i Buhari, Kur'an Tefsiri 4476; Sahih-i Müslim, İman 193; İbn Mace, Zühd 4312; İmam Ahmed, (3/247); Sünen-i Darimi, Mukaddime 52

**Sahabe ve onlara tabi olanlar, Dört İmam ve onların yoluna uyup menhecleri üzerine ilerleyenler bu zikrettiklerimiz hakkında icma etmişlerdir.**

Öldükten sonra peygamberlerden ve evliyalardan istekte bulunmaya, şefaât talep etmeye, kabirlerin üzerlerine kubbe-ler yaparak ve lambalar yakarak o kabirleri tazim etmeye, kabirlerde namaz kılmaya, kabirleri bayram yerine ve putha-neye çevirmeye, kabirlere adak adamaya gelince, bunların hepsi Peygamberimiz (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in olacağını haber verdiği ve sakındırdığı bela ve musibetlerdendir. Tıpkı Peygamberimizin şöyle buyurduğu gibi:

وَلَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يُلْحَقَ حَيٌّ مِنْ أُمَّتِي بِالْمُشْرِكِينَ، وَحَتَّى يَعْبُدَ  
فِتْنًا مِنْ أُمَّتِي الْأَوْثَانَ

**«Ümmetimden bir grup müşriklere katılmadıkça ve yine ümmetimden bazı topluluklar putlara tapmadıkça kıyamet kopmaz.»<sup>21</sup>**

Peygamberimiz Tevhid’in her yönünü en iyi şekilde muhafaza etmiş, şirke götürecek her bir yolun önünü kapatmış, kabirleri kireçlemeyi ve üzerlerine bina yapılmasını yasaklamıştır. Sahih-i Müslim’de sabit olan Cabir hadisinde olduğu gibi.

Yine Sahih-i Müslim’de sabit olmuştur ki, Peygamberimiz, Ali bin Ebu Talib’i göndermiş ve ona «**Yok etmediğin hiçbir heykel ve düzlemediğin hiçbir yükseltilmiş kabir kalma-**

<sup>21</sup> Burkani, Sahih’inde rivayet etmiştir. El Cem’u beyn’es Sahihayn no: 3097 ayrıca İmam Ahmed, Müsned, 22395

sın!» demiştir.<sup>22</sup>

Bu sebeptendir ki âlimlerden birçoğu Peygamberimiz (Salallahu aleyhi ve sellem)’e ma’siyet üzere kurulduğu için kabirler üzerine dikilmiş kubbelerin yıkılmasının gerektiğini söylemişlerdir. **İşte bu olay (İbadeti yalnız Allah’a has kılma, kabirler üzerindeki kubbeleri yıkma) insanlarla bizim aramızda ihtilafa sebep oldu ve bu iş onların gözünde o kadar büyüdü ki (bundan dolayı) bizi tekfir ettiler, bizimle savaşıp canlarımızı ve mallarımızı helal kıldılar. Ta ki Allah onlara karşı bize yardım edip, bizi onların üstüne muzaffer kılincaya kadar.**

**İşte bu bizim insanları davet ettiğimiz, onlara Kitap, Sünnet ve Selefi Salihin’in imamlarının icmasından hüccet ikame ettikten sonra Yüce Allah’ın kavlinin gereği olarak onlarla savaştığımız meseledir.**

﴿وَقَاتِلُوهُمْ حَتَّى لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ الدِّينُ لِلَّهِ﴾

**«Yeryüzünde fitne kalmayıp din, yalnız Allah’ın oluncaya kadar onlarla savaşın.»** (Enfal: 39)

(Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab diyor ki;)

«فمن لم يجب الدعوة بالحجة والبيان، قاتلناه بالسيف»

«والسنان»

<sup>22</sup> Sahih-i Müslim, Cenaiz 969; Sünen-i Tirmizi, 1049; Sünen-i Nesai, 2031; Sünen-i Ebu Davud, Cenaiz 3218; İmam Ahmed, (1/96, 1/128, 1/145)

**«Her kim Hüccet ve beyan ile kaim olan davete icabet etmezse onunla kılıç ve mızrak ile savaşırız.»**

**Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor:**

﴿لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ وَأَنْزَلْنَا الْحَدِيدَ فِيهِ بَأْسٌ شَدِيدٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ وَرُسُلَهُ بِالْغَيْبِ إِنَّ اللَّهَ قَوِيٌّ عَزِيزٌ﴾

**«Andolsun biz peygamberlerimizi açık delillerle gönderdik ve insanların adaleti yerine getirmeleri için beraberlerinde kitabı ve mizanı indirdik. Biz demiri de indirdik ki onda büyük bir kuvvet ve insanlar için faydalar vardır. Bu, Allah'ın, dinine ve peygamberlerine gayba inanarak yardım edenleri bilmesi içindir. Şüphesiz Allah kuvvetlidir, daima üstündür.»** (Hadid: 25)

İnsanları meşru bir şekilde cemaatle namaz kılmaya, zekâtı vermeye, ramazan orucunu tutmaya, Allah'ın evini hacc etmeye çağırır, iyiliği emreder kötülükten de sakındırırız.

﴿الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَأَمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ﴾

**«Eğer onlara yeryüzünde imkân ve güç verirsek, namazı dosdoğru kılarlar, zekâtı verirler, iyiliği emrederler, kötülüğü yasaklarlar. İşlerin sonu Allah'a aittir.»** (Hac: 41)

Her kim bizim inandığımız ve kendisi vasıtasıyla Allah'a itaat ettiğimiz bu meselelerle amel ederse müslüman karde-

şimizdir. Onun lehine olan bizim lehimize, onun aleyhine olan da bizim aleyhimizedir.

Biz aynı zamanda, Allah Rasulü (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in sünnetine ittiba eden ümmetinin asla sapıklık üzere birleşmeyeceğine, O'nun ümmetinden hak üzere yardım görmüş bir topluluğun mutlaka var olacağına, ne onları terk edip gidenlerin, ne de onlara muhalefet edenlerin Allah'ın emri gelinceye kadar onlara bir zarar veremeyeceklerine ve onların bu hal üzere kalacaklarına inanırız. Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e ailesine ve ashabına salât ve selam olsun.

# MÜRTEDE MEKTUP

رسالته إلى أحمد عبد الكريم



Muhammed b. Abdilvehhab'tan, Ahmed b. Abdulkerim'e...<sup>23</sup>

Selam gönderilmiş elçileredir. Hamd Âlemlerin Rabbi olan Allah'adır.

Mektubun ulaştı. Zikrettiğin meseleyi anlatıyor ve sana gelen şüpheden (ışkalden) bahsediyor ve onun izalesini istiyorsun. Sonra senden bir risale (daha) geldi, Şeyh'ul İslam'ın kelamını araştırıp bulduğundan ve senden şüpheyi izale ettiğinden bahsetmişsin. Allah'tan isteğimiz seni İslam dinine iletmesidir. Şeyh'in kelamı hangi meseleye delalet ediyor!? Şeyhin Kelamı, Lat ve Uzza'ya ibadet edenlerden bile daha beter bir halde putlara ibadet eden, tıpkı Ebu Cehil'in sövdüğü gibi (hak olduğuna) şahit olduktan sonra Rasullerin dinine söven kimsenin muayyen olarak kâfir olmayacağına mı (veya tekfir edilmeyeceğine mi) delalet eder? Bilakis, bu ibareler başkaları bir yana; İbn Feyruz'un, Salih B. Abdullah'ın ve onla-

---

<sup>23</sup> Er-Rasail'uş Şahsiyye, 33. Mektup, sf 216-225; Durer'us Seniyye, 10/64-74

Er-Rasail'uş Şahsiyye'de bu mektubun girişinde muhakkikler tarafından şu takdim yazısı eklenmiştir:

“Bu Risale Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab'ın Ahsa bölgesinden bir adama cevap olarak gönderdiği risalesidir. Bu kimse Ahmed B. Abdilkerim'dir. Önceleri Tevhid'i bilen ve müşrikleri tekfir eden bir kimseydi. Sonra kendisine bu mesele hakkında, Şeyhu'l İslam Takiyyuddin (İbn Teymiyye)'nin sözleri arasında gördüğü bazı ibareler sebebiyle ve onları Şeyh'in kast ettiği mananın dışında anlamasından dolayı şüphe arız oldu.”

rın benzerlerinin İslam Dini'nden çıkaran açık bir küfür ile tekfir edileceği hakkında gayet vazıhtır(açıktır).

Bu husus İbn'ul Kayyım'ın ve Şeyhu'l İslamın -senden şüpheyi kaldırdığını söylediğin- sözlerinde; Yusuf ve benzerlerinin kabirleri üzerindeki putlara tapanların, rahatlıkta ve darlıkta onlara dua edenlerin, ikrar ettikten ve şahit olduktan sonra Rasulün dinine sövenlerin ve Allah'a ibadet etmeyi ikrar ettikten sonra, putlara ibadeti kabul edenlerin küfürleri hakkında açıktır. Bu söylediğim sözlerde bir mücazefe (demagoji, saptırmaca) yoktur. Bilakis bunların doğruluğuna sen de şahitsin. Lakin Allah kimin kalbini kör ederse, onun için bir çıkış yolu yoktur. Ancak ben senin hakkında Allahu Teâlâ'nın şu kavlinden korkarım:

﴿ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ آمَنُوا ثُمَّ كَفَرُوا فَطُبِعَ عَلَى قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ﴾

«Bu, onların önce iman edip sonra inkâr etmeleri, bu yüzden de kalplerine mühür vurulması sebebiyledir. Artık onlar anlamazlar.» (Münafikun: 3)

Sana gelen bu şüphe ki aslında bu elindeki bir lokma etten ibarettir. Sen, müşriklerin diyarını terk ettiğin zaman senin ve ailenin yiyeceği(nin kesilmesi)nden korkuyorsun. Böylece Allah'ın vereceği rızık hakkında şüphe ediyorsun. Bunun yanı sıra kötü arkadaşlar da adetleri olduğu üzere seni yoldan çıkarttılar. Sen, -Allah'a sığınırız- derece derece düşüyorsun. Önce şüphe, ardından şirk bel-desi(ne gidip) ve onlara dostluk göstermek, arkalarında namaz kılmakla işe başlayıp müşriklere yağcılık yaparak Müs-

lümanlardan beri oldun, daha sonra da İbnu Gannam ve başkalarının yanına sığınarak İbrahim'in milletinden teberri ettin. Müşriklere hiç bir ikrah hali olmadan sırf korku ve müdara (idare etmek) amaçlı tabi olmak suretiyle bizzat kendi nefsin aleyhine şahitlik ettin. Yüce Allah'ın Ammar bin Yasir ve onun durumundaki kimseler hakkında indirdiği ayetler senden ayrılmıştır (uzak kalmıştır). Yüce Allah'ın **«Kalbi imanla dolu olduğu hâlde zorlanan kimse hariç, inandıktan sonra Allah'ı inkâr eden.»**<sup>24</sup>kavlinde **«Bu, onların dünya hayatını sevip ahirete tercih etmelerindendir.»**<sup>25</sup> kavline kadar olan ayetlerinde Yüce Allah ancak kalbi imanla dolu olduğu halde zorlanan kimseyi -kalbi mutmain olması şartıyla- istisna etmiştir. Zorlama (ikrah ise) akide üzerinde olmaz. Bilakis söz ve amel üzerine gerçekleşir. Muhakkak ki Yüce Allah zikrettiği şartla ikrah halindeki kimse hariç küfür sözünü söyleyenin ve küfür ameli işleyenin kâfir olacağını belirtmiştir. Bu (küfür hükmü) ise akide (değiştirme) sebebiyle değil dünyayı tercih etme sebebiyledir.

Kendi nefsin hakkında bir düşün! Seni Ammar (radiyallahu anh) gibi kılıçla zorladılar ve sana (küfrü) arzettiller mi? Düşün ki (ayette bahsedilen kimselerin kâfir olma) sebebi akidesinin değişmesi mi yoksa dünyayı tercih etmesi midir? Senin hakkında geriye kalan tek bir mertebe vardır ki o da; senin Nebilerin dinine tıpkı İbn Rafi'nin sövdüğü gibi sövdüğünü açıkça ortaya koyman, Ayderus ve Ebu Hadide'ye ve

---

24 Nahl: 106

25 Nahl: 107

bunların benzerlerine ibadet etmeye geri dönme durumundur. Lakin ne var ki işler kalpleri çevirenin elindedir.

Sana nasihatte bulunacağım şeylerin ilki, sizin yanınızda bulunan bu şirkin, senin Peygamberinin zuhur ettiği ve Mekke ehlini alıkoyduğu şirk mi olduğunu düşünmendir. Yoksa Mekke ehlinin şirki bundan daha şiddetli başka bir şirk midir? Yoksa bu mu daha şiddetlidir? Bu mesele hakkında bir sonuca vardığın zaman, sizin durumunuzun ekseriyetle ayetleri ve öncekilerden ve sonrakilerden olan ilim ehlinin sözlerini işiti-p, ikrar edip ve hatta “Şahitlik ederim ki bu haktır ve biz bunu İbn Abdilvehhab’tan önce de biliyorduk” deyip bütün bunlardan sonra Hak olduğuna şahitlik ettikleri şeye sövüp, şirki ve şirk ehlini güzel görerek, şirk ehlinen uzaklaşmamaktan ibaret olduğunu öğrenmiş olursun. Şimdi düşün ki asıl mesele bu mudur yoksa ilim ehlinin riddet bablarında zikrettikleri apaçık riddet meselesi midir? Lakin şaşılacak olan durum ise, sen kendi getirdiğin deliller karşısında sanki işitmeyen ve görmeyen birisi gibisin.

**Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem) ve O’ndan sonraki-lerin münafıkları tekfir etmeyi ve onları öldürmeyi terk etmeleri hakkındaki istidlaline gelince; avam havas herkes aklen açık bir şekilde bilir ki şayet onlar putlara ibadet etmek ve Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in kendisi ile gönderildiği Tevhid’e dil uzatmak babında bir tek kelime veya bir tek fiil ortaya koymuş olsalardı, muhakkak ki en şiddetli şekilde öldürülürlerdi.**

Eğer sen yanınızda bulunanların, Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in dini olduğuna şahitlik ettiğin dine ittiba ettiklerini, şirkten hem sözlü hem de fiili olarak teberri ettiklerini,

(tıpkı münafıklarda olduğu gibi) yüz hatlarına veya dil sürçmelerine yansıyan gizli düşüncelerden başka (zahirde küfür namına) bir şey kalmadığını ve geçmiş dinlerinden tevbe ettiklerini, tağutlarla savaştıklarını, kendisine ibadet edilen (türbe vb.) mekânları yıktıklarını iddia ediyorsan bunu bana söyle. Şayet sen Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in kendisine karşı huruc ettiği şirkin bundan daha büyük olduğunu iddia ediyorsan bana söyle.

Eğer sen, insan İslam’ını izhar ettikten sonra, putlara ibadet ettiğini izhar etse ve de bunun “Din” olduğunu iddia etse, Nebilerin dinine sövse ve de onu Arız bölgesi halkının dini<sup>26</sup> olarak isimlendirirse, Dini Allah’a has kılan bir kimsenin öldürülmesine, yakılmasına ve malının helal olmasına dair hüküm verse bile kâfir olmaz diye iddia ediyorsan; bu senin meselenidir. Sen buna karar kıldın ve Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in zamanından günümüze kadar ümmetin İslam ehlinde hiç kimseyi öldürmediklerini ve hiç kimseyi tekfir etmediklerini ifade ettin.

**Zikrettiğim Yüce Allah’ın «Andolsun ki, eğer münafıklar ve kalplerinde bir maraz bulunan kimseler (bu hallerine) nihâyet vermezlerse»<sup>27</sup> kavlinden «Lanete uğrarlar ve nerede bulunurlarsa yakalanırlar ve oracıkta öldürülür-**

<sup>26</sup> Arız, Muhammed bin Abdulvehhab’ın mensub olduğu Beni Temim kabilesinin yerleştiği bölgenin adıdır. Nitekim günümüzde de Şeyh’in davet ettiği tevhid akidesini onun yaşadığı Necd bölgesine has bir akide gibi göstermeye çalışanlar mevcuttur.

<sup>27</sup> Ahzab: 60

**ler.»<sup>28</sup>** kavline kadar olan (kısmı düşün) ve Yüce Allah'ın **«Diğer birtakım kimselerin de hem sizden emin olmak, hem de kavimlerinden emin olmak istediklerini göreceksin. Bunlar fitneye her döndürüldüklerinde ona atılırlar.»<sup>29</sup>** kavlinden **«Onları yakalayın ve onları nerede bulursanız öldürün.»<sup>30</sup>** kavline kadar olan sözünü hatırla. Yüce Allah'ın peygamberler hakkında (batıl) itikada sahip olanlarla alakalı ayetini hatırla: **«Size müslüman olduktan sonra, hiç kâfir olmayı emreder mi?!»<sup>31</sup>**

Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)'den sahih olarak gelen, Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in bir adamı beraberinde bir sancakla beraber babasının hanımıyla evlenen bir adamı öldürmeye ve malını almaya göndermesini hatırla! Bu iki şeyden hangisi daha büyüktür?! Babanın hanımıyla evlenmek mi yoksa öğrendikten sonra Nebilerin dinine sövmek mi?

Ayrıca Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in Benu Mustelik hakkında onların zekâtı vermedikleri söylenince savaşa hazırlanmasını hatırla. Ancak Allahu Teâlâ bu haberi nakledeni yalanlayınca bundan vazgeçti.<sup>32</sup>

---

28 Ahzab: 61

<sup>29</sup> Nisa: 91

<sup>30</sup> Nisa: 91

<sup>31</sup> Âl-i İmran: 80

<sup>32</sup> Bu; Hucurat: 6. Ayetin iniş sebebi olan hadisedir: **«Ey îmân edenler, eğer bir fâsık size bir haberle gelirse onu iyice araştırın. Yoksa bilmeden bir kavme sataşırsınız da, sonra ettiğimize pişman olursunuz.»**

Aynı şekilde Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in bu ümmetin ibadete en düşkünleri, çalışıp çabalama bakımından en şiddetlileri olanlar (yani Hariciler) hakkında söylediği **«Siz onlara nerede rast gelerseniz hemen öldürünüz. Çünkü bunları öldürmekte öldüren kişiye kıyamet gününde ecir (yânî sevâb) vardır»**<sup>33</sup> sözünü hatırla.

Keza Ebu Bekir Es-Sıddık’ın zekâtı vermeyenlere karşı olan savaşını ve çocuklarını esir, mallarını ganimet olarak almasını bir düşün!

Sahabenin, Kufe mescidindekiler hakkında, onların Müseyleme’nin nübüvvetini ikrar etme babında bir söz söylediklerini işittikleri zaman onlara karşı savaşmalarını ve onların küfürleri ve riddetleri hakkında icma etmelerini düşün! Ne var ki Sahabe tevbe ettikleri zaman onların tevbelerinin kabul edilip edilmeyeceği hakkında ihtilaf etmiştir. Bu mesele Buhari’de ve Şerhinde “Kefalet” kitabında geçmektedir.

Sahabenin, Ömer onlardan, Yüce Allah’ın **«İman edip, doğruyu yapanlara; çekinip, iman eder ve doğruları işlerlerse daha önce tattıklarından dolayı bir günah yoktur.»**<sup>34</sup> kavlini delil alarak, içkinin bazı seçkin kimselere helal olacağını zanneden kimse hakkında fetva istediği zaman, Bedir ehlinin olmalarına rağmen sahabenin (Kudame bin Mazun ve ashabı hakkında) icma etmesini düşün.

Aynı şekilde Sahabenin, Ali (radiyallahu anh) hakkında günümüzde Abdulkadir (Geylani) hakkında sahip oldukları

<sup>33</sup> Buhari, Menakib 3611; Müslim, Zekât 1066

<sup>34</sup> Maide: 93

itikadın aynısına sahip olan kimselerin küfürleri, riddetleri ve onlara karşı savaşmaları hakkındaki icmasına bir bak! Ali (radıyallahu anh) onları diri diri ateşe atmıştır. İbn Abbas ise ona bu yakma işinde muhalefet ederek, ona “onları kılıçla öldür” demiştir ki bu (yakılan) kimseler ilk asırdan ve ilmi sahabe-den alan kimselerdir.

Tabiinden ve başkalarından olan ilim ehlinin Ca’d Bin Dirhem’in öldürülmesi hakkındaki icmasını bir düşün. İbn’ul Kayyım şöyle demiştir:

**“Her sünnet sahibi, bu kurbana teşekkür etti.**

**Senin ecrin Allah’a aittir ey kurban kardeşim.”<sup>35</sup>**

Eğer biz Ulemanın, İslam iddiasında olmasına rağmen tekfir ettikleri, riddetine ve öldürülmesine hükmettikleri kimseleri saymaya kalkarsak, söz uzardı. Bunların haricinde cereyan eden başka bir olay vardır ki, o da Mısır’ın sahibi Beni Ubeyd’in ve onların taifesinin durumlarıdır. Onlar kendilerinin Ehli Beyt’ten olduklarını iddia eder, Cumayı ve cemaati yerine getirir, kadılar ve müftüler tayin ederlerdi. Âlimler ise onların küfürlerine, riddetlerine ve onlarla savaşmaya dair icma etmişlerdir. Onların ülkesinin Dar’ul harp olduğunu ve o

---

<sup>35</sup> İbn’ul Kayyım’ın bu sözünü “en-Nuniyye” adlı eserinde nazım şeklinde geçmektedir. Konu ile alakalı olarak nazmın başı ve sonu şöyledir (bkz. en-Nuniyye 7.S):

**“Bu Sebeple Ca’d b. Dirhemi kurban etti,  
Kurbanların kesildiği (bayram) günü Halid el-Kasri,  
İbrahim Allah’ın halili değildir,  
Musa ile konuşmasını kabul etmedi diye,  
Her sünnet sahibi, bu kurbana teşekkür etti.  
Senin ecrin Allah’a aittir ey kurban kardeşim.”**

ülke ahalisi onlardan hoşlanmayan, onlara buğzeden kimseler bile olsa, onlarla savaşmanın vacib olduğu hususunda da icma etmişlerdir.

Riddet hakkında (Hanbelî fıkıh kitabı) El-İkna'da ve şerhinde geçen sözünü hatırla. Nasıl oluyor da sizin yanınızda mevcut olan birçok şeyi Riddet babında zikrediyorlar? Sonra (el-İkna'yı şerheden) Mansur (el-Behuti riddet babında vahdet-i vücudcularla alakalı) dedi ki: "Bu fırkalar sayesinde belalar her tarafa yayıldı ve Tevhid ehlinin akidesinden birçok şeyi ifsad ettiler. Allah'tan af ve afiyet dileriz." Bu harf harf Mansur'un lafızlarıdır. Sonra onlardan birisinin öldürülmesinden ve malının hükmünden bahsetti. Bir kimse Sahabe zamanından, Mansur'a kadar olan zamanda, bu kimselerin kendilerinin değil de sadece işledikleri küfrün Nev'inin tekfir edildiğini söyleyebilir mi?<sup>36</sup>

Sana karmaşık bir hale getirdikleri Şeyhu'l-İslam'ın ibaresine gelince; o, tüm bunlardan daha katıdır. Eğer biz de bunu söylesek, meşhur olan birçok şahsı muayyen olarak tekfir ederdik. Zira O söz konusu yerde açık bir şekilde, muayyen kimsenin ancak hüccetin ikamesinden sonra tekfir edileceğini açıklamıştır. Kendisine hüccet ikame olunan muayyen kişi ise tekfir edilir. Malum olduğu üzere hüccetin ikamesinin manası, Allah'ın ve resulünün kelamını Ebu Bekir es-Sıddık'ın anladığı gibi anlaması değildir. Bilakis, Allah'ın ve resulünün kelamı ulaştığında ve özür olacak unsurlardan da soyutlandığında bu

---

<sup>36</sup> Şeyhin zamanında da tıpkı günümüzde olduğu gibi küfür amellerine küfür ismini verdikleri halde bu küfür hükmünün muayyen şahıslara indirgenemeyeceğini ileri sürenler mevcuttu. Şeyh bu zihniyetteki insanlara cevap vermektedir.

kimse kâfirdir. Tıpkı tüm kâfirlere Kur'an ile hüccetin ikame olunması gibi. Bununla beraber Allahu Teâlâ şöyle buyurmuştur:

وَجَعَلْنَا عَلَى قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَنْ يَفْقَهُوهُ وَفِي آذَانِهِمْ وَقْرًا

«Onların kalpleri üzerine, anlamamaları için örtüler, kulaklarına da ağırlık koyduk.» (En'am: 25)

إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ

«Allah'a göre canlıların en kötüsü gerçeği dinlemeyen sağır ve dilsiz kimselerdir.» (Enfal: 22)

**Kaldı ki Şeyh'in (hüccet ikamesiyle alakalı) sözleri riddet ve şirkle değil bilakis ister usul isterse de furuyla alakalı olsun cüzi meselelerle alakalıdır.** Ma'lumdur ki, onlar kitaplarında sıfatlarla alakalı meseleleri veya Kur'an('ın mahlûk olduğu iddiası) veya istiva veya bunlardan başka meseleler hakkında selefın mezhebini zikrederler. Bunu Allah'ın ve Rasulünün emrettiğini söylerler ki bu mezheb üzerine Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem) ve Ashabı adım adım ilerlemiştir. Sonra Eş'ari'nin ve başkalarının mezhebini anlatırlar. Sonra Selef'in mezhebini üstün tutar ve ona muhalefet edeni kınarlar. Eğer onların büyük çoğunluğuna hüccetin ikame olmadığını farz etsek dahi en azından iki mezhebi yani Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in ve beraberindekilerin mezhebi ve Eş'ari ve yanındakilerin mezhebini nakleden muayyen kişiye hüccet kaim olmuştur. Şeyh bu tarz meseleler hakkındaki sözünde der ki: **“Selef (söz ve fiilin) nev'ini, cinsini tekfir eder; muayyene gelince, şayet hakkı öğrenir ve muhalefet**

**ederse muayyen olarak kâfir olur. Aksi takdirde tekfir edilmezler.”**

Ben sana şeyhin kelimından bunu doğrulayacak olanları zikredeceğim. Umulur ki, eğer Allah sana hidayet ederse bundan faydalanırsın ve de hüccet senin üzerine ikame olduktan sonra tekrar ikame edilmiş olur. Ancak ne var ki hüccet sana ve senden başkalarına bundan önce de ikame olmuştur. Şeyhu'l-İslam, Sıratu'l Mustakim'de Yüce Allah'ın **«Allah'tan başkası adına kurban edilenler size haram kılınmıştır.»**<sup>37</sup> ayeti hakkında şöyle der:

“Ayetin zahiri, Allah'tan başkasına kurban olarak kesilenlerin haram olmasıdır, bu “Allah'tan başkası”nın ismi ister telaffuz edilmiş, isterse de telaffuz edilmemiş olsun, böyle kesilen bir hayvanın eti, sırf et elde etmek amacı ile kesilen bir hayvanın “İsa Mesih adına” denerek boğazlanmasından daha kesin ve ağır bir haramdır. Çünkü Allah'a ibadet edip O'na kurban kesmek, giriyeceğimiz her işten önce Allah'ın adına sığınmaktan daha üstündür. Tıpkı bunun gibi, başkasına kurban keserek Allah'a ortak koşmak da hiç kuşkusuz, girişmek üzere olduğumuz bir işten önce o “başkası”nın adına sığınmaktan daha önemli bir şirktir. Buna göre Allah'tan başkası için kurban kesilerek o varlığa yaklaşılmaya çalışılacak olursa, bu kurbanın eti haram olur. Her ne kadar bu kurbanı keserken besmele çekilse bile değişmez. Tıpkı bu ümmetin bazı münafıklarının yaptıkları gibi. Eğer bunları yapanlar (daha önce Müslüman olup Allah'tan başkasına kurban keserek) irtidad etmiş (dinden çıkmış) kimseler olursa, kestikleri hayvanlar asla mu-

---

<sup>37</sup> Maide: 3

bah olmaz. Üstelik bu kesimlerde haramlığa yol açan iki unsur bir araya gelmiş olur. (Hayvanın mürted tarafından kesilmiş olması ve Allahtan başkasına kesilmiş olması) Gerek Mekke'de ve gerekse başka yerlerde rastlanan bazı cahillerin cinlere kurban kesmeleri de bu kategoriye girer.”

Şeyh'in kelamı burada sona erdi. Bu harf harf şeyhin lafızlarıdır. Şeyh'in, Allah'tan başkası için kurban kesen ve onun üzerine Allah'ın adını anan kimse hakkındaki sözlerine bir bak. Muhakkak bu kimse mürteddir, -şayet sırf et için bile kesmiş olsa- kestiği haramdır. Bu kesilen hayvan iki yönden haram olur. Birincisi: Bu kurban Allah'tan başkası için kesilmiştir. İkincisi ise, bu kesilen hayvan mürtedin boğazladığı bir hayvandır. Bu, daha önce açıkladığımız gibi münafıkların nifaklarını izhar ettiklerinde mürted olacaklarını ortaya koyar. Bu durumda, O'nun hiç kimseyi muayyen olarak tekfir etmediğini ona nispet etmen nerede kalmıştır? Aynı şekilde bunu, mütekellimlere ve onlara benzeyenlere, onların imamlarından riddet ve küfür türünden şeyler naklettiğinde açıklamıştır.

Şeyhu'l-İslam İbn Teymiyye şöyle demiştir:

“Bu, eğer kapalı olan meselelerde olursa şöyle denilebilir: Sahibini küfre sokacak olan hüccet ikame edilmediğinden dolayı hata etmiştir ve sapmıştır. Fakat bu (küfür), onların bazı gruplarından, Müslümanların avam-havas herkesin bunun İslam dininden olduğunu bildiği meselelerde olmaktadır. Hatta Yahudi ve Hristiyanlar bile Muhammed'in (Sallallahu aleyhi ve sellem) bununla gönderildiğini ve muhaliflerini tekfir ettiğini bilmektedirler. Örneğin, ortağı olmayan ve tek olan Allah'a ibadeti emretmesi, Allah'ın dışında; meleklerle, peygamberlere, güneşe, aya, yıldızlara, putlara vb. ibadet edilme-

sini yasaklaması gibi. Zira bunlar İslam'ın en belirgin şiarlarıdır. Sonra onların liderlerinden birçoğunun bu durumlara düştüklerini ve böylece mürted olduklarını görmekteyiz. Onlardan birçoğunun bazen çok açık bir şekilde İslam'dan irtidat ettiklerini, bazen de kalbinde hastalık ve nifak olduğu halde İslam'a tekrar girdiklerini görürüz. Bu konuyla ilgili olarak bunlara ait rivayetler ve olaylar meşhurdur.

İbn Kuteybe bunlardan bir kısmını **“Muhtelifu'l-Hadis”** adlı kitabının başında anlatmaktadır. Bundan daha açık olanı şudur ki, bunlar arasından müşriklerin dini ve İslam'dan irtidat etme konusunda eser verenler de çıkmıştır. Mesela Fahr-ruddin er-Razi, yıldızlar ve putlara tapmak konusunda bir kitap yazmıştır. Elbette böyle bir davranış, Müslümanların ittifakıyla İslam'dan irtidat etmek demektir.”

**Bunlar, harf harf Şeyh'in lafızlarıdır. Şeyh'in, hafi (kapalı) meseleler ile bizim hakkında konuştuğumuz muayyen küfrü (tekfiri) ayıran sözlerine dikkat et.** Onların liderlerini fert fert, şahıslarını (muayyen) tekfir etmesini ve onların riddetinin apaçık bir riddet olmasını düşün! Şeyhin, -sizin âlimleriniz nezdinde dört büyük imamdan birisi olmasına rağmen- Fahrurrazi'nin, İslam'dan irtidadına dair icmayı ortaya koymasını düşün.<sup>38</sup> Bir kimse, velev ki Abdulkadir'e rahatta ve şiddette dua bile etse, Abdullah b. Avn'ı sevse (veya ona meyletse) ve Ebu Hadide'ye ibadet ettiği halde onun dini-

---

<sup>38</sup> Razi'nin icma ile tekfir edilmesinin sebebi yıldızlara ibadeti teşvik etmesidir. Ancak o, sonradan bu görüşten dönmüştür. Nitekim Şeyhulislam yu-kardaki sözün devamında şöyle demektedir: **Her ne kadar sonradan İslâm'a dönmüş olsa da.”** (Sözün tamamı için bkz. Feteva, 18/53-58)

nin güzel (veya makbul) olduğunu iddia etse ve ona en yakın insan olduğun halde, onların küfür ve şirklerinde onlara muvafakat etsen de, sırf az bir şey tevhide meylettiğin için sana buğz etmesine ve seni necis addetmesine rağmen Şeyh'in sözlerinin (bu vasıflardaki) muayyen şahıs (dahi) tekfir edilmez şeklinde anlaşılması (veya senin böyle anlamın) doğru olur mu?

Yine Şeyhu'l-İslam, kelmacılar ve onlara benzeyenlere karşı olan reddinde şöyle demiştir: “Bir kavimde; zekâ, kavrayış, zühd ve ahlak olması o kavme saadet getirmez, saadet ancak bir olan Allah’a iman etmekle gerçekleşir. Zekânın kuvveti, bedeninin kuvveti menzilesindedir. Rey ve ilim ehli de, mülk ve yönetim sahipleri menzilesindedir. Bütün bunlar, ortağı olmayan tek olan Allah’a ibadet edip yegâne ilah olarak onu tanıyarak, diğer ilahları terk etmedikçe fayda sağlamaz. İşte bu, “La ilahe illallah” sözünün manasıdır ki onların (filozofların) hikmetinde bu yoktur, tek olan Allah’a ibadet edip mahlûkata ibadeti nehyetmek gibi hususlar onların hikmetinde, felsefesinde yer almaz. Bilakis dünyadaki bütün şirkler onların cinsinden kişilerin görüşlerine dayanarak icad edilmiştir. Onlar şirki emredenler ve yapanlardır. Onlardan şirki emretmeyenler ise ondan nehyetmez. Bilakis hem tevhidi hem şirki bir arada kabul ederler. Eğer muvahhidleri tercih ederlerse, öylesine tercih ederler. Onların içindeki başkaları ise müşrikleri tercih eder. Böylece ikisine birden karşı çıkmış olurlar. Bunu iyi düşün, çünkü bu gerçekten çok faydalıdır.

Öncesinde İslam milletinde olup, şirkten nehyetmeyen ve bununla beraber tevhidi gerekli gören kimseler de bunun gibidir. Bilakis onlar tevhid iddiasında bulundukları halde şirke

cevaz verir ve onu emrederler. Onların tevhidleri, ibadet ve ameldeki bir tevhid değil sadece kavli (yani sözdeki) bir tevhidden ibarettir. Rasullerin gönderildiği Tevhid ki onda, dini ve ibadeti bütünüyle ortağı olmayan Allah'a has kılmak vardır, onlar bunu bilmezler; onların çağırdıkları tevhid, Allah'ın isim ve sıfatlarının hakikatlerini ta'til etmektir. Şayet sadece lafızda birleyenler (muvahhidler) olsalardı -ki o; Allah'ın kendisini ve Resulünün Allah'ı vasıflandırdığı şeylerle, Allah'ı vasfetmektir- Tevhid amel olmaksızın (sırf kavlen) onlarla beraber olmuş olurdu. Lakin bu, kurtuluş için yeterli değildir. Bilakis bir olan Allah'a ibadet etmeleri ve Allah'tan başkasını ilah edinmekten uzak durmaları gerekir. İşte bu, "La İlahe İllallah" sözünün manasıdır. Onlar sözlerinde ta'til ve inkâr edenler iken ve muvahhidler ve ihlâs sahipleri değilken nasıl kurtuluşa erebilirler ki?" İbn Teymiyye'nin sözleri burada sona erdi.

Şeyh'in sözlerini düşün ve Şeytan'ın bununla seni kötü bir anlayışa sevk ettiği (kandırdığı) şeyi Şeyh'in sözlerine arzet. Bu öyle fasit bir anlayıştır ki, sen onunla Allah'ı, Rasulünü ve Ümmet'in İcması'nı yalanladın ve tağutlara ibadete taraf oldun. Bunu anladıysan ne âlâ; aksi takdirde Allah'tan sana kendi eliyle hidayet bahşetmesi için dua ve niyazı çoğaltmandan başka sana denecek bir şey yoktur. **Büyük bir tehlike olan ateşte ebedi olarak kalmak apaçık riddetin cezasıdır. Bir tümen veya yarım tümen paraya aldığın bir lokma et için asla değmez! Bizim yanımızda öyle insanlar var ki, aileleriyle yanlarında bir mal olmaksızın geliyorlar ve de ne aç kalıyorlar, ne de dileniyorlar.**

Allahu Teâlâ Bu mesele hakkında şöyle demiştir:

﴿يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّ أَرْضِي وَاسِعَةٌ فَإِيَّايَ فَاعْبُدُونِ﴾

«Ey iman eden kullarım! Şüphesiz ki benim arzım (yeryüzü) geniştir. O hâlde, ancak bana kulluk edin.» (Ankebut: 56)

﴿وَكَايْنٍ مِنْ دَابَّةٍ لَا تَحْمِلُ رِزْقَهَا اللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ﴾

«Nice canlılar var ki, rızıklarını kendileri elde edemezler. Allah, onları da rızıklandırır, sizi de. İşiten ve bilen O'dur.» (Ankebut: 60) Vallahu Âlem...

## **2.BÖLÜM**

### **TEVHİD VE İMANLA ALAKALI MUHTELİF RİSALELER**



**RASULULLAH'IN HAYATINDAN  
ALTI KONUNUN AÇIKLAMASI**

شرح ستة مواضع من السيرة



## Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in Hayatından

### Altı Konunun Açıklaması

Şeyh, İmam Muhammed bin Abdulvehhab diyor ki:<sup>39</sup> Allah sana rahmet etsin; siyerden şu altı konuyu iyice düşün ve güzel bir şekilde anla ki, bu vesileyle Allah sana peygamberlerin dinini kavramayı nasip etsin; ta ki onlara tabi olasın. Müşriklerin dinini(n mahiyetini) de kavramayı nasip etsin ta ki ondan da uzaklaşabilesin. Çünkü dindarlık iddiasında bulunan ve muvahhid olduklarını ileri süren insanların çoğu, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in hayatından bilmeleri gereken bu altı konuyu istenildiği gibi anlamamışlardır:

#### 1 - Vahyin Nüzulü Kıssası:

Vahyin gelmeye başlaması olayını incelediğimizde görürüz ki, Yüce Allah'ın, Rasulüne (Alak Suresi'nin ilk üç ayetinden sonra) gönderdiği ilk vahiy şudur:

﴿يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ ۖ قُمْ فَأَنذِرْ ۚ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ وَالرُّجْزَ فَاهْجُرْ  
وَلَا تَمْنُنْ تَسْتَكْثِرُ وَلِرَبِّكَ فَاصْبِرْ﴾

«1. Ey bürünüp sarıyan (Rasûlüm)!

2. Kalk, ve (insanları) uyar.

<sup>39</sup> Muellefat'uş Şeyh, 1/353-363 ve ayrıca ed-Durar'us Seniyye, 8/111-119

3. Sadece Rabbini büyük tanı.
4. Elbiseni tertemiz tut.
5. Kötü şeyleri terk et.
6. Yaptığın iyiliği çok görerek başa kakma.
7. Rabbin için sabret.» (Müddessir: 1-7)

Müşrikler, zina etmek ve bunun gibi birçok ameller işliyorlar ve bu işlediklerinin zulüm ve düşmanlık olduğunu biliyorlardı. Yine hacc, umre, yoksullara sadaka vermek ve yardım etmek gibi bir takım ibadetler işliyorlar ve bu işledikleriyle Allah'a yaklaşacaklarını zannediyorlardı. Zanlarınca Allah'a yaklaşmak için yaptıkları bu ibadetler içinde kendilerinin en üstün ve büyük olanı da şirk idi. Yüce Rabbimiz onlardan söz ederken, onların şu ifadelerini bize bildiriyor:

﴿مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَا إِلَى اللَّهِ زُلْفَى﴾

«Biz onlara, sadece bizi Allah'a daha çok yaklaştırsınlar diye ibadet ediyoruz" derler.» (Zümer: 3)

﴿هَؤُلَاءِ شُفَعَاؤُنَا عِنْدَ اللَّهِ﴾

«Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir.» (Yunus: 18)

﴿إِنَّهُمْ أَخَذُوا الشَّيَاطِينَ أَوْلِيَاءَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ

﴿مُهْتَدُونَ﴾

«Onlar, Allah'ı bırakıp şeytanları kendilerine dost edindiler. Böyle iken kendilerinin doğru yolda olduklarını sanıyorlar.» (A'raf: 30)

Dikkat edilirse Yüce Allah'ın zinadan, hırsızlıktan ve başka şeylerden de önce insanları ilk uyardığı şey şirktir. Ayrıca onlardan putlara (ibadet ederek) bağlananlar olduğu gibi, meleklerle ve Âdemoğullarından birtakım velilere (ibadet ederek) bağlananlar da vardı. Bu kimseler onların şefaatinin talep etmekten başka gayelerinin olmadığını söylüyorlardı. Bununla beraber Allahu Teâlâ'nın Rasulüne gönderdiği ilk ayet, şirke karşı uyarıyla başladı. Bütün bunları anladıysan ve bu meseleyi (zihninde) iyice sağlamlaştırdıysan artık sana müjdeler olsun! Bilhassa da devamındaki hususların beş vakit namazdan da daha önemli olduğunu anladıysan! Zira bilindiği gibi beş vakit namaz, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in risaletinin onuncu yılında; yani Şi'bi Talib muhasarasından, Ebu Talib'in vefatından sonra ve Habeşistan hicretinin üzerinden iki sene geçtikten sonra İsra gecesinde farz kılındı. Eğer çokça yaşanmış bu türden olayların ve aşırı düşmanlığın namaz farz kılınmadan önce bu şirk meselesi etrafında cereyan ettiğini anladıysan meseleyi (hakkıyla) anlayacağını umarım.

## 2 - Düşmanlığın Açığa Vurulması

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), müşriklerden, şirki terk edip bunun zıddı olan Tevhid inancına bağlanmalarını isteyince, onlar ilk başta bunu reddetmemişler hatta kimi zaman güzel bile bulmuşlardı. Öyle ki bu dine girmeyi içlerinden geçirenler bile olmuştu. Ne zaman ki Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) onların dinlerini açıktan tahkir etti, âlimlerini cehaletle suçladı işte o zaman müşrikler, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ve ashabına karşı düşmanlıklarını

gizlemeyerek şöyle dediler: "Anlayışımızı aşağılıyor, dinimizi ayıplıyor ve ilahlarımıza dil uzatıyor." Bilindiği gibi Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), İsa (aleyhisselam) ve annesine asla dil uzatmış değildi. Aynı şekilde meleklerle ve salih kimselelere de dil uzatmıyordu. Fakat Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) kendilerine; bunlara dua edilemeyeceğini, çünkü bunların herhangi bir fayda veya zarar sağlayamayacaklarını anlatınca, müşrikler bu sözleri hakaret ve sövgü olarak kabul ettiler.

### **Bu meseleden anlamamız gereken şudur:**

Bir kimsenin muvahhid olarak şirki terk etmesi, tam anlamıyla Müslüman olması için yeterli değildir. Bütün bunların yanında müşriklere karşı düşmanlık beslemesi, onlara olan düşmanlığını açıkça ortaya koyması gerekir.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

﴿لَا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ يُوَادُّونَ مَنْ حَادَّ اللَّهَ وَرَسُولَهُ﴾

**«Allah'a ve ahiret gününe inanan bir toplumun, Allah'a ve Rasulüne düşman olanlarla dostluk kurduğunu göremezsin.» (Mücadele: 22)**

Bunu iyice kavradıysan dindar olduklarını iddia eden insanların çoğunun, gerçekte dini bilmediklerini anlamış olursun. Eğer müşriklerle Müslümanlar arasında böyle bir düşmanlık gerekli olmasaydı; Müslümanları yapılan işkencelere, esarete, dövülmeye karşı sabra ve Habeşistan'a hicrete yönelten başka ne gibi sebepler olabilirdi ki? Hâlbuki Rasulullah

(Sallallahu aleyhi ve sellem) insanların en merhametlisiydi. Eğer onlar için bir ruhsat bulsaydı, mutlaka onlara o ruhsatı verirdi. Allah (c.c) şöyle buyurduğu halde bu nasıl mümkün olurdu:

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَقُولُ آمَنَّا بِاللَّهِ فَإِذَا أُوذِيَ فِي اللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةً  
النَّاسِ كَعَذَابِ اللَّهِ﴾

**«İnsanlardan kimi vardır ki; "Allah'a inandık" der, fakat Allah uğrunda eziyete uğratıldığı zaman, insanların işkencesini Allah'ın azabı gibi kabul eder.»** (Ankebut: 10)

Bu ayet, sadece dilleriyle müşriklere uyum sağlayanlar hakkında olunca, acaba başkalarının hali ne olur?

### **3- Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in Müşriklerin Yanında Necm Suresini Okuması:**

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), müşriklerin huzurunda Necm suresini okurken, bu surenin:

﴿أَفَرَأَيْتُمُ اللَّاتَ وَالْعُزَّىٰ﴾

**"Gördünüz mü o Lat ve Uzza'yı?"** (Necm: 19) ayetine geldiği sırada, şeytan, buna şu ifadeleri karıştırdı:

**"İşte şu yüce (garanik) turnalar var ya, kesinlikle onların şefaathleri umulur."**

Şeytan bu ifadeleri Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in okumasına karıştırdı, sureyi Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'den dinlemekte olan müşrikler, bu karıştırdı-

lanları, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in gerçekten okuduğunu sandılar. Bundan da oldukça hoşlandılar ve şöyle konuştular:<sup>40</sup>

**"İşte bu, bizim istediğimizdir. Biz de biliyoruz ki, fayda da zarar da Allah'tandır. O tektir, ortağı yoktur. Fakat şu putlar, Allah katında bize şefaet edeceklerdir."**

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) okumayı sürdürdü ve secde ayetine gelince, hemen secdeye vardı. Sureyi din-

---

<sup>40</sup> Garanik kıssası olarak bilinen bu rivayeti Taberi, İbn Ebi Hatim ve diğerleri Hacc: 52. Ayetinin tefsirinde nakletmişlerdir. İbn Kesir (rahimehullah) ise söz konusu ayetin tefsirine başlamadan önce şöyle demiştir: "Müfessirlerden birçoğu burada, Garânîk kıssasını ve Kureyş müşriklerinin müslüman olduğunu sanarak Habeş ülkesine hicret edenlerin çoğunun dönüşünü anlatırlar. Fakat bütün bunlar mürsel kanallardan olup, sahih bir kanaldan müsned olarak rivayetini görmedim. En doğrusunu Allah bilir." Rivayetleri naklettikten sonra da şöyle demektedir: "Beğavi Tefsirinde İbn Abbâs, Muhammed İbn Kâ'b el-Kurazî ve başkalarının sözlerinden toplanmış olarak yukarıdakine benzer şekilde olayı anlatmıştır. Sonra burada şöyle bir suâl sorar: Allah Teâlâ Rasulünü (sallallahu aleyhi ve sellem) ma'sûm kılmış olmakla birlikte böyle bir olay nasıl meydana gelebilir? Bu sorudan sonra, insanların buna verdikleri cevapları da nakleder. Bu cevapların en güzellerinden biri şudur: Şeytân bu sözleri müşriklerin kulaklarına düşürdü (ilettili). Onlar da bunun gerçekte öyle olmadığı ve Rahmân'ın elçisinden olmayıp şeytânın işinden olduğu halde Allah Rasulünden (sallallahu aleyhi ve sellem) sâdir olduğunu sandılar. En doğrusunu Allah bilir. Bu haberlerin sahih olduğu nokta-i nazarından hareketle mütekellimler buna muhtelif cevaplar vermişlerdir. Kâdî İyâz (rahimehullah) «eş-Şifâ» adlı kitabında bu fikre karşı çıkıp buna cevaplar vermiştir." Şeyh (rahimehullah) da bunun şeytana ait bir ses olduğuna ve Rasulullah(sallallahu aleyhi ve sellem)'in kalamından olmadığına işaret ederek "Rasulullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in gerçekten okuduğunu sandılar" demiştir. Vallahu a'lem.

lemekte olan müşrikler de secdeye kapandılar. İşte bu haber derhal ülke içinde yayıldı, müşriklerin Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i seçtikleri söylentisi çevreye dağıldı. Hatta Habeşistan'da bulunan müslümanlar bile bu haberi duydular ve bundan dolayı ülkelerine döndüler. Ancak Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) müşriklerin bu söylentilerini reddedince, bu defa önceden üzerinde oldukları şirki eskisinden daha şiddetli bir şekilde sürdürdüler. Hatta müşrikler çok daha ileri giderek Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e: **"Sen bunu söyledin, okudun!"** demeye başladılar. Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) Allah'tan öylesine korkmuştu ki, nihayet Yüce Allah şu ayeti indirdi. Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

﴿وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّا إِذَا تَمَتَّى أَتَى الشَّيْطَانُ فِي أُمْنِيَّتِهِ فَيَنْسَخُ اللَّهُ مَا يُلْقِي الشَّيْطَانُ ثُمَّ يُحْكِمُ اللَّهُ آيَاتِهِ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ﴾

«Ey Muhammed! Biz, senden önce hiçbir rasul ve nebi göndermedik ki, o bir temennide bulunduğunda, şeytan onun dileğine bir şeyler katmaya kalkışmasın. Ne var ki Allah, şeytanın katacağı şeyi iptal eder. Sonra Allah kendi ayetlerini yerleştirir. Ve Allah Alîm'dir, Hakîm'dir.» (Hacc: 52)

Kim bu kıssayı anlar da, buna rağmen Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in dininde şüpheye düşerse, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem) ile müşrikleri birbirinden ayırt etmezse, Allah o kimseyi uzak etsin! Özellikle de onların: "Şu garanik" sözlerinden kasıtlarının melekler olduğunu öğrendikten sonra...

#### 4 - Ebu Talib Kıssası

Ebu Talib tevhide kabul etmiş, insanları ona teşvik etmiş, müşriklerin akıllarını aşağılamış, şirkten ayrılıp İslam'a girenlere sevgi göstermiş; ömrünü, malını, çocuklarını, aşıretini Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e yardım etmek için ölünceye dek ortaya koymuş, bu yolda her türlü zorluk ve sıkıntıya ve de büyük düşmanlığa maruz kalmasına rağmen bütün bunlara karşı sabretmiş fakat dine girip, eski dininden beri olmadığı için Müslüman olamamıştır. Hâlbuki o, dine girmeme gerekçesi olarak; bunun, babası Abdulmuttalib'e ve Haşim'e ve diğer Kureys büyüklerine dil uzatma manasına geleceği mazeretini ileri sürmüştür. Ebû Talib vefat ettiği zaman Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sellem) amcasının bu kadar iyiliklerine karşı ona istiğfarda bulunmak istedi; ona olan akrabalığına ve yaptığı yardımlara rağmen şu ayet nazil oldu:

﴿مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَنْ يَسْتَغْفِرُوا لِلْمُشْرِكِينَ وَلَوْ كَانُوا أُولَىٰ قُرْبَىٰ مِنْ بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُمْ أَصْحَابُ الْجَحِيمِ﴾

**«Cehennemlik oldukları belli olduktan sonra en yakın akrabası olsa bile ne peygamberin ne de iman etmiş olanların, müşriklere bağışlanma dilemesi yaraşmaz.»** (Tevbe: 113)

Bu kıssanın ortaya koyduğu hakikatlerden birisi de Basra ahalisinden veya Ahse ahalisinden İslam'ı ve Müslümanları seven fakat buna rağmen bu dine ne elleriyle ne mallarıyla yardımcı olmayan; Ebu Talib'in ileri sürdüğü mazereti kadar bile mazeret ileri süremeyen kişilerin durumudur! Ve böylece

dine bağlılık iddia eden birçoklarının da gerçek yüzü ortaya çıkar ve bu surette hidayet sapıklıktan ayrılmış olur! Yanlış anlamalar da giderilmiş olur. Vallahu mustean...

## 5 - Hicret Kıssası

Hicret olayında onu okuyan çoğu kimsenin dahi bilmediği birçok ibretler ve faydalar vardır. Lakin bizim burada gayemiz hicret kıssasının ihtiva ettiği birçok meseleden bir tanesini açıklamaktır. Bilindiği gibi, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in ashabından olup da hicret etmeyen bir takım kimseler vardı. Bunların dinde herhangi bir şüpheleri olmadığı gibi müşriklerin dinini süslü göstermek gibi bir gayeleri de yoktu. Bunlarda aile, mal ve vatan sevgisi önde geliyordu. (Hicret etmeyen) bu kimseler, müşrikler Bedir'e çıktığında istemeyerek de olsa müşriklerin safında savaşa katılmaya mecbur edildiler. İşte bunlardan kimileri, müslümanların at-tıkları oklarla öldürülüyordu. Fakat oku atan kimse bunların müslüman olup olmadığını bilemiyordu. Sahabeler, sonunda ölenler arasında falan ve falan kişilerin de bulunduğunu gördükleri ve duydukları zaman bu, onlara çok ağır geldi: "Biz Müslüman kardeşlerimizi öldürdük" diye üzüntüye kapıldılar. İşte bunun üzerine Rabbimiz şu ayeti indirdi:

﴿إِنَّ الَّذِينَ تَوَفَّاهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا فِيمَ كُنْتُمْ قَالُوا كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ فِي الْأَرْضِ قَالُوا أَلَمْ تَكُنْ أَرْضَ اللَّهِ وَاسِعَةً فَتُهَاجَرُوا فِيهَا فَأُولَئِكَ مَأْوَاهُمْ جَهَنَّمُ وَسَاءَتْ مَصِيرًا ﴿97﴾﴾ إِلَّا

الْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ الرِّجَالِ وَالنِّسَاءِ وَالْوِلْدَانِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾ فَأُولَٰئِكَ عَسَى اللَّهُ أَنْ يَعْفُو عَنْهُمْ وَكَانَ اللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾

«Kendilerine yazık eden kimselerin canlarını alırken melekler onlara: "Ne işte idiniz?" deyince, bunlar: "Biz yeryüzünde çaresizdik" diyecekler. Melekler de: "Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!" cevabını verecekler. İşte onların varacağı yer cehennemdir, o ne kötü bir dönüş yeridir. Erkek, kadın ve çocuklardan (gerçekten) aciz olup hiçbir çareye gücü yetmeyenler, hiçbir yol bulamayanlar müstesnadır. İşte bunları, Allah'ın affetmesi umulur. Allah çok affedicidir, bağışlayıcıdır.» (Nisa: 97-99)

Bu kişilerin kıssalarını ve sahabenin "**Biz kardeşlerimizi öldürdük**" sözünü gereğince düşünürsek, şu gerçeği anlamış oluruz: Mekke'de kalan bu kimselerin din hakkındaki (kötü) bir sözleri ya da müşriklerin inancını süslü gösterdiklerine dair bir söz onlara ulaşmış olsaydı. "**Biz kardeşlerimizi öldürdük**" demezlerdi. Çünkü Yüce Allah, bir kimsenin, iman ettikten sonra böyle (küfür bir söz) söylemesi durumunda küfre gireceğini, daha onlar Mekke'deyken hicretten önce onlara açıklamıştı. Bununla ilgili olarak Allah (c.c) şöyle buyurmuştur:

﴿مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُ مُطْمَئِنٌّ  
بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَهُمْ  
عَذَابٌ عَظِيمٌ﴾

«Kalbi iman ile dolu olduğu halde (inkâra) zorlanan müstesna, kim iman ettikten sonra Allah'ı inkâr eder, kalbini kâfirliğe açarsa, işte Allah'ın gazabı bunlardır. Onlar için büyük bir azap da vardır.» (Nahl: 106)

Allahu Teâlâ'nın onlar hakkındaki daha önce bahsettiği-miz ifadesi, bundan daha da açıktır. Melekler bunlara: **"Sizin tasdikiniz nasıldı?"** diye sormadılar, bilakis **"Ne işte idiniz?"** diye sordular. Hicret etmeyip de Mekke'de kalan bu kimseler de buna karşılık: **"Biz yeryüzünde çaresizdik"** cevabını verdiler. Dikkat edilirse melekler verdikleri bu cevaba karşılık onlara: **"Yalan söylüyorsunuz"** demediler. Hâlbuki **"Senin yolunda ölünceye dek cihad ettim"** diyen mücahide Allah (c.c): **"Sen yalan söylemekte sin"** diye karşı çıkınca melekler de: **"Sen yalan söyledin"** diye karşı çıkmışlar ve: **"Aksine sen, cesurdur desinler diye savaştın"** karşılığını vermişlerdi. Yine aynı hadiste yer alan âlim için ve tasaddukta bulunan için de şöyle demişlerdi: **«Sen yalan söylemekte sin. Aksine sen, âlim adammış desinler diye öğrendin, ne cömert insanmış desinler diye sadaka dağıttın.»**<sup>41</sup>

Fakat hadiste de görüldüğü gibi, olay bu şekilde cereyan etmedi. Bu insanlar: **"Biz yeryüzünde çaresizdik"** dedikleri zaman melekler, önceki hadiste cihad ettiğini söyleyen kişiye

<sup>41</sup> Müslim, İmaret: 152; Tirmizi, Zühd: 48; Nesai Cihad: 22

dedikleri gibi **"siz yalan söylüyorsunuz"** demediler. Bilakis: **"Allah'ın arzı geniş değil miydi? Hicret etseydiniz ya!"** diye karşılık verdiler. Bundan sonra gelen ayette ise, bilgili veya cahil bütün insanlar için daha net bir açıklama yer almaktadır. İşte bu ayette Rabbimiz şöyle buyurmaktadır:

**«Erkek, kadın ve çocuklardan (gerçekten) aciz olup hiçbir çareye gücü yetmeyenler, hiçbir yol bulamayanlar müstesnadır.»** (Nisa: 4/98)

İşte bu ayet, çok daha açık ve net olarak durumu ortaya koymaktadır. Çünkü (her yönüyle bir şey yapamayacak kadar aciz olanlar) tehdidin dışında bırakılmışlardır. Artık ilim talep eden kimseler için bunda bir şüphe kalmamıştır. Ancak ilim talep etmeyen kimseler böyle değildir. Allahu Teâlâ bilakis bunlar hakkında şöyle buyurmuştur:

﴿صُمُّ بُكْمٌ عُمًى فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ﴾

**«Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler; onlar asla (hakka) dönmezler.»** (Bakara: 18)

Eğer bir kimse bu ve bundan önceki konuları gereğince anlayabilmişse, o takdirde **Hasen'ul Basri'nin** sözünü de kavramış olur:

**"İman süs ve temenniden ibaret değildir. Ancak iman, kalpte yerleşen ve amellerle doğrulanarak pekiştirilenlerden ibarettir."** Allah (c.c) bundan dolayı şöyle buyuruyor:

﴿إِلَيْهِ يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُ﴾

**«O'na ancak güzel sözler yükselir (ulaşır). Onları (güzel sözleri) da Allah'a salih amel ulaştırır.»** (Fâtır: 10)<sup>42</sup>

## **6 - Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in Vefatından Sonra Dinden Dönerler Kıssası**

Bu kıssayı işiten bir kimsenin kalbinde “âlim” diye isimlendirilen şeytanların atmış olduğu şüphelerden zerre kadar bir şey kalmaz. Onlar şöyle demektedir: “Bu (ameller) şirktir, fakat (bunları yapanlar) “la ilahe illallah” demektedirler. Bu sözü söyleyen bir kimse hiçbir şekilde kâfir olmaz!” Bundan daha beteri, bedeviler hakkındaki şu sözleridir: “Bunlarda İslam’ın zerresi yoktur, fakat bu kimseler “la ilahe illallah” dedikleri için bu sözle beraber Müslüman sayılırlar. İslam onların mallarını ve kanlarını haram saymıştır!” Hâlbuki bunların İslam’ı bütünüyle terk etmiş olduklarını onlar da kabul etmekte. Keza onların ölümden sonra dirilmeyi inkâr ettiklerini hatta bunu kabul edenlerle alay ettiklerini, aynı şekilde dinle alay edip atalarının Nebi (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in dinine muhalif olan dinini daha üstün gördüklerini de bilmekteler. Bütün bunlara rağmen bu inatçı ve cahil şeytanlar bu bedevilerin, onlardan bu bütün sayılan işlere cüret edenler olsa bile

---

<sup>42</sup> Hasen’ul Basri’nin bu sözünü İbn Batta el-İbane no: 1093 ve Beyheki, Şuab’ul İman no: 65’te senediyle beraber nakletmişlerdir. Sözün devamında el-Hasen şöyle demektedir: “Kim güzel söz söyler, fakat salih amel işlemezse Allah onun o sözünü reddeder; kim de güzel söz söyler ve salih amel işlerse Allah o ameli katına yükseltir.” Bunu dedikten sonra yukarıda zikri geçen ayeti okumuştur: “O'na ancak güzel sözler yükselir (ulaşır). Onları (güzel sözleri) da Allah'a salih amel ulaştırır.” (Fâtır: 35/10)

“La ilahe illallah” dedikleri için Müslüman olduklarını iddia etmektedirler. Bunların sözleri aslında Yahudilerin de “La ilahe illallah” dediklerinden dolayı Müslüman sayılmasını gerektirmektedir. Zaten bu saydığımız vasıflardaki bedevilerin küfrü Yahudilerin küfründen kat kat şiddetlidir.

İşte bu bahsettiğimiz meseleyi açıklayan şeylerden birisi de bu dinden dönenlerin kıssasıdır. Mürtedler, dinden ayrılır-larken farklı farklı gerekçeler öne sürüyorlardı. Bunlardan kimisi Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i yalanlayarak tekrar putlara tapmaya dönüyor ve dinden dönme gerekçesi olarak şunu öne sürüyordu: "Eğer Muhammed peygamber olsaydı, ölmezdi." Kimisi de şehadet kelimesini söylüyor, Allah'ın birliğine ve Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in risaletine şهادette bulunuyor ama aynı zamanda Müseyleme'yi de rasul kabul ediyor, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in onu risaletine ortak kıldığına inanıyordu. Çünkü Müseyleme, bir takım yalancı şahitler getirerek Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in kendisini risaletine ortak kıldığını iddia etmişti. Birçok kimse de onu tasdik ediyordu. Buna rağmen âlimler, bu hususta cehaletleri de olsa bu kimselerin mürted olduğunda hatta onların mürted olduğunda şüphe edenin kâfir olduğunda icma etmişlerdir. Âlimler; dini yalanlayanların, putlara tekrar tapmaya yönelenlerin, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e dil uzatanların, Müseyleme'nin peygamberliğini kabul edenlerin, diğer tüm İslami esasları kendilerinde bulundursalar dahi durumlarının aynı olduğunda (yani mürted ve kâfir olduklarında) icma etmişlerdir.

Onlardan kimisi de Kelime-i Şهادet'i kabul ettiği halde Tuleyha'nın peygamberlik iddiasını tasdik ediyordu. Kimisi

de San'a'nın yöneticisi Esved el-Anesi'yi peygamber olarak kabul etmişti. Âlimler aynı şekilde bunların hepsinin (küfürde) aynı olduğunu icma ile kabul ettiler. Onlar olsun, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'i yalanlayıp putlara ibadet etmeye geri dönenler olsun, hepsinin durumu aynıdır.

Onlardan başka bir kesim de vardı ki bunların sonuncusu Fucae'tu's-Sülemi'dir. Bu şahıs Ebu Bekir (radiyallahu anh)'a gelmiş ve mürtedlerle savaşmak istediğini beyan etmiş ve de Ebu Bekir (radiyallahu anh)'den kendisine yardım etmesini talep etmişti. O da ona silah ve binek vermişti. Bu adamsa müslüman-kâfir ayrımı yapmadan herkese saldırdı ve malını gasbetti. Ebu Bekir (radiyallahu anh) bunun üzerine bu adamla savaşmak için ordu gönderdi. Fucae ordunun gelişini görünce ordu komutanına: **"Sen de Ebu Bekir'in emirisin, ben de onun emiriyim. Üstelik ben kâfir de olmadım"** dedi. Komutan, eğer doğru söylüyorsan silahını bırak, dedi. Bunun üzerine silahını bıraktı. Onu Ebu Bekir (radiyallahu anh)'a götürdüler, o da onun diri diri yakılmasını emretti.<sup>43</sup> Sahabe-nin, İslam'ın beş rüknünü kabul ettiğini ikrar etmesine rağmen, bu adam hakkında verdikleri hüküm buysa, o halde İslam'ın bir tek rüknünü bile ikrar etmeyenler hakkında ne demeli? Ki bu kimseler yalnızca **"La ilahe illallah"** diyor, dille-

---

<sup>43</sup> Fucae olayının tafsilatı için bkz. İbn Kesîr, El Bidaye Ve'n-Nihaye, Çağrı Yayınları: 6/456-457 Darakutni, Fucae'nin mürted olduğunu nakleder. (el-Mu'telif ve'l Muhtelif, 1/305) Ebu Bekir (radiyallahu anh)'in ölüm hastalığında Fucae'yi yaktırdığından dolayı pişman olduğunu ve yakmak yerine normal şekilde öldürmüş olmayı temenni ettiği de rivayet edilmiştir. (Bkz. İmam Zehebi, Tarihü'l İslam, Cantaş Yayınları 5/126-131) Allah en doğrusunu bilendir.

riyle bunu söyledikleri halde, açıkça bunun manasını yalanlıyorlar, Muhammed (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in dininden ve Allah'ın Kitabı'ndan uzak olduklarını açıkça belirtiyorlar. Aynı zamanda diyorlar ki: "Bu Hızır'ın dinidir, bizim dinimiz ise atalarımızın dinidir." Öte taraftan bu azılı cahiller, onların açıkça ortaya koyduğu bütün bu sarıh küfürlere rağmen sırf "la ilahe illallah" dedikleri için bu kimselerin müslüman olduklarına ilişkin fetva vermeye kalkışıyorlar. Subhanallah, bu büyük bir iftiradır!

Bedevilerden birisinin söylediği şu söz ne kadar güzel bir ifadedir. Bize gelip de İslam hakkında bizden bir şeyler dinleyince demişti ki: **"Hepimizin -yani kendisinin ve bütün bedevilerin- kâfir olduğuna şahitlik ederim. Bizim müslüman olduğumuzu söyleyen hocaların da kâfir olduklarına şahitlik ederim."**

Âlemlerin rabbi olan Allah'a hamdolsun, risale burada bitti. Allah; Muhammed'e, âline ve ashabına salâtu selam eylesin. Âmin.

# İBADETİN MANASI

الأصل الجامع لعبادة الله وحده



Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab (rahimehullah) diyor ki:<sup>44</sup>

**“Sana, tek olan Allah’a ibadetin genel esası<sup>45</sup> nedir?” diye sorulduğunda; Allah’ın emirlerine uymak nehy ettiklerinden kaçınmak suretiyle ona itaat etmek demektir, diye cevap ver.**

Allah’tan başkasına yapılması asla caiz olmayan ibadet çeşitleri nelerdir diye sorulursa şöyle deriz: Onlardan bazıları **dua, istiane** (yardım istemek), **istigase** (medet ummak), kurban kesmek, **nezr** (adak adamak), **havf** (korkmak), **reca** (umut etmek), **tevekkül, inabe** (yönelmek), **muhabbet** (sevgi), **haşyet** (Bilerek korkmak), **rağbet** (sevap umarak yönelmek) ve **rahbet** (azabından korkmak), **teelluh** (ilah edinmek, ibadet etmek), **ruku’, secde, huşu, tezellül** (küçüklüğünü itiraf ederek ona yönelmek), **tazim** (yüceltmek) gibi ibadetlerdir. Bütün bunların hepsi Allaha has ilahlık vasıflarıdır. (Yani ancak bir ilaha yapılabilecek olan hareketlerdir.)

**Dua** hakkında Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

<sup>44</sup> Muellefat’uş Şeyh, 1/379-381 ve ed-Durar’us Seniyye, 1/155-158

<sup>45</sup> Risalenin orijinal ismi “el-Asl’ul Camiu li ibadetillahi vahdeh” olarak kaynaklarda zikredilmektedir ki Türkçedeki yaklaşık karşılığı “tek olan Allah’a ibadetin genel esası” veya benzeri şekillerde verilebilir. Ancak bu başlık okuyuculara karışık gelebileceğinden ötürü risaleye “İbadetin Manası” şeklinde daha kolay akılda kalabilecek bir başlık vermeyi tercih ettik.

«Şüphesiz mescidler, Allah'a mahsustur. Öyleyse, oralar-  
da Allah ile beraber hiçbir şeye dua etmeyin.» (Cin: 18)

﴿لَهُ دَعْوَةُ الْحَقِّ وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ لَا يَسْتَجِيبُونَ لَهُمْ بِشَيْءٍ  
كَبَاسِطٍ كَفِّهِ إِلَى الْمَاءِ لِيَبْلُغَ فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَالِغِهِ وَمَا دُعَاءُ الْكَافِرِينَ إِلَّا  
إِلَّا فِي ضَلَالٍ﴾

«Gerçek dua, ancak O'na yapılır. O'ndan başka dua et-  
tikleri ise, kendilerinin hiçbir isteğini yerine getiremez-  
ler. Onların durumu tıpkı ağzına gelsin diye suya avuçla-  
rını uzatan kimseye benzer. Oysa (uzanıp suyu avuçlama-  
dıkça) su onun ağzına gelmez. İşte kâfirlerin duası, böyle  
boşa gitmektedir.» (Rad: 14)

İstiane (Yardım dileme) hakkında ise şöyle buyuruyor:

﴿إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ﴾

«Ancak sana ibadet eder ve ancak senden yardım di-  
leriz.» (Fatiha: 4)

İstiğase (Medet bekleme / İmdat dileme):

﴿إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَاسْتَجَابَ لَكُمْ﴾

«Siz Rabbinizden yardım bekliyordunuz. O da duanı-  
za icabet etti.» (Enfal: 9)

Zebh (Kurban kesmek):

﴿قُلْ إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحْيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ لَا  
شَرِيكَ لَهُ﴾

«De ki: Namazım, kestiğim kurban, hayatım ve ölümüm âlemlerin Rabbi olan Allah içindir. O'nun hiç bir ortağı yoktur. Bana böyle emrolundu ve ben müslümanların ilkiyim.» (En'am: 162-163)

**Nezr** (Adak adamak) :

﴿يُوفُونَ بِالنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ شَرُّهُ مُسْتَطِيرًا﴾

«Adaklarını yerine getirirler ve şerri yaygın olan bir günden korkarlar.» (İnsan: 7)

**Havf** (Korkmak):

﴿إِنَّمَا ذَلِكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَاءَهُ فَلَا تَخَافُوهُمْ وَخَافُوا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

«Şeytan ancak kendisine dost olanları korkutur. Eğer inanmış iseniz onlardan korkmayın, benden korkun.» (Ali İmran: 3/175)

**Recâ** (Umut var olmak):

﴿فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

«Kim Rabbine kavuşmayı arzu ediyorsa, salih amel işlesin ve Rabbine ibadette hiç kimseyi ortak koşmasın.»(Kehf: 110)

**Tevekkül:**

﴿وَعَلَى اللَّهِ فَتَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُؤْمِنِينَ﴾

«Eğer gerçekten inanıyorsanız, yalnız Allah'a tevekkül edin.» (Maide: 23)

**İnâbe** (Allah'a yönelmek):

﴿وَأَنِيبُوا إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ﴾

«Rabbimize yönelin ve O'na teslim olun.» (Zümer: 54)

**Muhabbet** (Sevgi):

﴿وَمِنَ النَّاسِ مَن يَتَّخِذُ مِنْ دُونِ اللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ اللَّهِ وَالَّذِينَ آمَنُوا أَشَدُّ حُبًّا لِلَّهِ﴾

«İnsanlar içinde, Allah'ı bırakıp O'na koştukları eşleri Allah'ı sever gibi sevenler vardır. İman edenlerin Allah'ı sevmesi ise, her şeyden fazladır.» (Bakara: 165)

**Haşyet** (Bilerek, titreyerek korkmak) :

﴿فَلَا تَخْشَوُا النَّاسَ وَاخْشَوْا﴾

«O halde insanlardan korkmayın, benden korkun.» (Maide: 44)

**Rağbet** (sevap umarak yönelmek) ve **rahbet** (azabından korkmak) :

﴿إِنَّهُمْ كَانُوا يُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا وَكَانُوا لَنَا خَاشِعِينَ﴾

«Doğrusu onlar hayır işlerinde yarışır, korkarak ve umarak bize dua ederlerdi. Onlar bize karşı da huşu duyarlardı.» (Enbiya: 90)

**Teelluh (İlah edinmek, ibadet etmek):**

﴿وَأِلهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الرَّحْمَنُ الرَّحِيمُ﴾

«İlahınız bir tek ilahtır, O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur. O Rahman'dır, Rahim'dir.» (Bakara: 163)

**Rükû ve secde:**

﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ارْكَعُوا وَاسْجُدُوا وَاعْبُدُوا رَبَّكُمْ وَافْعَلُوا الْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ﴾

«Ey iman edenler! Rükû edin, secde edin, Rabbinize ibadet edin, hayır işleyin; umulur ki kurtuluşa eresiniz.» (Hac: 77)

**Huşu (itaat ederek korkmak) :**

﴿وَإِنَّ مِنْ أَهْلِ الْكِتَابِ لَمَنْ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْكُمْ وَمَا أُنْزِلَ إِلَيْهِمْ خَاشِعِينَ لِلَّهِ لَا يَشْتُرُونَ بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا﴾

«Kitap ehlinden öyleleri vardır ki, Allah'a inanırlar, size indirilene ve kendilerine indirilene Allah'tan korkarak, huşu içinde inanırlar. Allah'ın ayetlerini az bir bedele satmazlar.» (Al-i İmran: 199)

İşte bunlar ve benzeri ayetler bu konuda delil teşkil ederler. İşte kim bu ibadetlerden herhangi birisini Allah'tan başkasına yaparsa, Allah'a başka birisini ortak koşmuş olur.

Allah'ın, kullarından yapmalarını istediği en büyük şey nedir, diye sorulursa şöyle cevap verilir: Yukarda açıkladığımız gibi ibadet hususunda Allah'ı Tevhid etmek, birlemektir. (Yani ibadeti yalnızca Allah'a yöneltmektir.) Yasakladığı en büyük şey de, kendisine şirk koşulmasıdır. Şirk, Allah ile birlikte başka varlıklara dua etmek veya bu ve benzeri ibadet türleriyle söz konusu varlığa yönelmektir. Kim, ibadet çeşitlerinden herhangi birini Allah'tan başkasına yöneltirse; o kişi, yöneldiği varlığı rab ve ilah edinmiştir, başka bir varlığı Allah'a ortak koşmuştur veyahut da bu ve benzeri ibadet türleriyle söz konusu varlığa yönelmiştir. İşte yukarıdaki ayetlerden de anlaşılacağı üzere Allahu Teâlâ'nın nehyettiği ve de müşrikleri kınadığı şirk budur.

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

﴿إِنَّ اللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَنْ يُشْرَكَ بِهِ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَلِكَ لِمَنْ يَشَاءُ  
وَمَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَالًا بَعِيدًا﴾

«Allah, kendisine şirk koşulmasını asla bağışlamaz, bundan başkasını dilediğine bağışlar. Allah'a şirk koşan uzak bir sapıklığa düşmüş olur.» (Nisa: 116)

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾

«Zira kim Allah'a ortak koşarsa, muhakkak ki, Allah ona cenneti haram eder, onun varacağı yer cehennem ateşidir.» (Maide: 72)

Allah en doğrusunu bilendir.

# CİN: 18 AYETİNDEN ÇIKAN HÜKÜMLER

مسائل مستنبطة من قوله تعالى:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾



Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

**« Şüphesiz Mescidler bütününü ile Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte kimseye dua etmeyin.»** (Cin: 18)

Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab (rh.a) diyor ki:<sup>46</sup>

Bu ayette 10 derece (aşama) vardır:

**1 -** Kalbin Allahtan başkasına dua etmenin batıl olduğunu tasdik etmesi (gerekir). Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.<sup>47</sup>

**2 -** Bu buğz edilmesi gereken bir münkerdir. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**3 -** Bu nefreti ve ayrıştırmayı gerektiren büyük bir günahıdır. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**4 -** Bu Allah'ın asla affetmeyeceği şirk kapsamındaki bir ameldir. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**5 -** Bir Müslüman buna itikad edip, bunu kendisine din edindiği zaman kâfir olur. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

---

<sup>46</sup> Muellefat'uş Şeyh, 1/388-389; ed-Durar'us Seniyye, 13/426-427

<sup>47</sup> Ed-Durar'us Seniyye'de bu risalenin sonunda "Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir." Sözü ile alakalı şöyle bir açıklama bulunmaktadır: "Allahtan başkasına dua etmenin caiz olduğuna inanan insanlar vardır. Peygamber ve de ona (sav) iman edenler bu kimselere muhaliftir. Tağutu reddetmeyen ve ona buğzetmeyen kimseler vardır. Rasul (sav) ve ona tabi olanlar, bu kimselere muhaliftir. Zira İbrahim (as)'ın dini: Tağutu reddedip Allaha iman etmektir. Bu anlatılanlar, risalede bahsedilen diğer bütün aşamalarla alakalı geçerlidir." Vallahu a'lem.

**6 -** Sadık bir Müslüman kişi bu hakikati bildiği halde (kalbiyle benimsememesine rağmen) ister şaka yoluyla, ister korkarak ya da (dünyalık) bir şeye tamah ederek bunu yaptığı (yani Allahtan başkasına dua ettiği) zaman kâfir olur. Öyleyse bizzat kalbini bu (şirk olan) dereceye indirip bunu benimseyenlerin durumu nasıl olur? Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**7 -** Bu anlatılanlarla amel ettiğin zaman, -ister baban isterse oğlun olsun fark etmez- kâfirlere de düşmanlıkla muamele etmeye başlarsın. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**8 -** Bu “La İlahe İllallah”ın manasıdır. İlah, me’luh yani ma’bud (ibadet edilen) demektir. Teellüh (ilahlaştırma, ibadet etme) ise amellerden bir ameldir. Bunun Allah’tan başkasına yapılmasının reddedilmesi terk çeşitlerinden bir terktir. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**9 -** Fitne kalmayıp din yalnız Allah’ın oluncaya kadar bu esaslar üzerine savaşmak. Buna muhalefet eden muhalefet etmiştir.

**10 -** Allahtan başkasına dua edenlerden Yahudilerden kabul edildiği gibi cizye kabul edilmez. Ve Yahudilerin kadınlarıyla nikâhlanıldığı gibi bunların kadınlarıyla nikâhlanılamaz. Çünkü bu (Yahudilikten) daha şiddetli bir küfürdür.

Sen bu aşamaları uyguladıkça seninle beraber bulunan (aile, eş, dost vb) kimseler seni terk edeceklerdir. Allah en doğrusunu bilendir.

**YUNUS: 10/104-106**  
**AYETLERİNDEN ÇIKARTILAN**  
**SEKİZ MESELE**



Şeyh Muhammed bin Abdilvehhab (rahimehullah) diyor ki:<sup>48</sup>

Allah (c.c) şöyle buyuruyor:

﴿قُلْ يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِن كُنْتُمْ فِي شَكٍّ مِنْ دِينِي فَلَا أَعْبُدُ الَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ وَلَكِنْ أَعْبُدُ اللَّهَ الَّذِي يَتَوَفَّاكُمْ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَأَنْ أَقِمَّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ الْمُشْرِكِينَ وَلَا تَدْعُ مِنْ دُونِ اللَّهِ مَا لَا يَنْفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ فَإِنْ فَعَلْتَ فَإِنَّكَ إِذَا مِنَ الظَّالِمِينَ﴾

«De ki: 'Ey insanlar! Benim dinimden şüphe ediyorsanız, bilin ki ben, Allah'ı bırakıp da sizin taptıklarınıza tapmam, fakat ancak sizi öldürecek olan Allah'a ibadet ederim. Çünkü bana mü'minlerden olmam emrolundu. Ve bana, "Hanif (Allah'ın birliğini tanıyan) olarak yüzünü dine çevir; sakın müşriklerden olma" diye emredildi. Allah'ı bırakıp da sana fayda da zarar da vermeyecek şeylere ibadet etme. Eğer bunu yaparsan, o takdirde mutlaka zalimlerden olursun.» (Yunus: 104-106)

Bu ayet-i kerimede bahsedilen sekiz tane hâl vardır:

**1** - Allah'tan başkasına ibadetten her halükârda uzaklaşmak gerekir. Hatta annesi ve babası, kişiyi büyük bir hırsla ve şiddetli bir korkutmayla bundan çevirmeye uğraşsa bile (Tev-

<sup>48</sup> Muellefat'uş Şeyh, 1/390-392; ed-Durar'us Seniyye, 13/213-215

hid'den vazgeçilmemelidir). Nitekim bu gerçek Sa'd b. Ebi Vakkas'da da görülmüştü. Annesiyle olan durumu bilinen bir gerçektir. (Annesi onu dininden döndürmeye çalıştığı halde O onun baskılarına boyun eğmemişti.)

**2 - İnsanların çoğu şirki tanıdığı zaman onu terk edip ona buğz eder. Fakat Allahın istediği manada bir Allah'ı yüceltme hissini ve Onun heybetini kalben idrak edemezler. Ayette geçen "Sizi öldürecek olan Allah'a ibadet ederim."** İfadesi buna işaret eder.

**3 -** Bu bahsettiğimiz Tevhid ile amel edip şirki terk etmenin gerçekleştiğini varsaysak bile kişinin kendisinin bu taifeden olduğunu açıkça ortaya koyması gerekir. Bu hedefine ulaşmak için düşmanlıkta son raddeye varmış olan tağutlarla dolu ülkeden kaçmak dışında bir yol bulamıyorsa dahi bunu yapması gerekir. Ta ki tağutlarla ve kâfirlerle savaşıyor bu hak taifeye dâhil olduğunu açıkça ortaya koyabilsin.

**4 -** İlk üç maddenin yerine getirildiği kabul edilse bile, bazen dinle amel etmek noktasında ciddiyet göstermeyenler söz konusu olabilir. Hâlbuki ciddiyet ve sadakat, (ayette bahsedilen) insanın yüzünü dine çevirmesi demektir.

**5 -** Kişinin bu dört hali yerine getirdiği kabul edilse bile, buna ek olarak o kişinin mutlaka bir mezhebe intisab etmesi gerekir. Mutlaka kişinin hanif mezhebine tabi olması gerekir. Sahih dahi olsa bunun haricindeki bütün mezhepleri terk etmesi gerekir. Haniflik ona yeter.<sup>49</sup>

---

<sup>49</sup> Bu söz Ehl-i Sünnet'e mensup olan fıkıh mezheplerini inkâr etmek veya herhangi bir mezhebe bağlanmak batıldır gibi bir manaya gelmez. Çünkü Şeyh'in bizzat kendisi fıkhıta Hanbelî mezhebine bağlı-

6 - Bir kişi önceki sayılanların hepsini yerine getirse bile bunlara ek olarak müşriklerden beri olup onların sayısını çoğaltmamalıdır.

7 - Bu altı durumun gerçekleştiğini kabul etsek bile bazen kişi kalbinden itikad etmeksizin bir peygambere ya da başka bir şeye dua eder, ondan yardım ister. Bunu yapan kimse din-dar bir kimse dahi olsa veya bu küfür kelimesini korkudan ya da başka bir sebepten dolayı söylediği takdirde bir şey olma-yacağını zannetse dahi bu kişi bu hale (Tevhid Hâli'ne) gire-mez.

---

dır ve diğer mezhepleri de reddetmemektedir. Bu hususta şöyle demektedir: “Mezhebimize gelince; bizim mezhebimiz Ehl-i Sün-net'in imamı İmam Ahmed bin Hanbel'in mezhebidir. Dört mezhebe tabî olanları da Kitap ve Sünnet nasslarına, ümmetin icmâsına ve cumhurun kavline muhalif olmadıkları sürece inkâr etmeyiz.” (Şahsi Risâleler/107) Fakat onun daveti bir mezheb veya bir âlimin şahsi görüşüne çağırma üzerine kurulu değildir, bilakis Rasullerin Ortak Daveti olan Tevhid'e davet üzerine tesis edilmiştir. Bu hususta şöyle demektedir: “ben –Allah'a Hamd olsun!- Tasavvuf ehlinde birisinin mezhebine (tarikâtına) yahut bir âlimin (fıkhi) mezhebine yahut kelim ehlinde birisinin yoluna veyahut da İbn'ul Kayyim, İbn Kesir, Zehebi ve başkaları gibi insanların tazim ettikleri imamlardan birisine davet ediyor değilim. Aksine ben, ortağı olmayan, bir olan Allah'a davet ediyorum. Ve de Rasullullah (sallallahu aleyhi ve sellem)'in başından sonuna kadar bütün ümmetine vasiyet ettiği sün-netine davet ediyorum.” (ed-Durar'us-Seniyye, 1/37-38) Bu da Şeyh'in davetinin Tevhid'den ziyade Hanbelî mezhebine ya da İbn Teymiyye'nin veyahut da kendisinin şahsi görüşlerine davet etmek olduğu iddiasının reddidir. Sanırsanız yukarıdaki “Haniflik mezhebi sana yeter” sözünden kastı da bu minvalde olmalıdır. Allahu a'lem.

**8** -Kendisi bunlardan (bu sayılan küfür fiillerinden) salim olduğu halde, bu kişinin eşinden, dostundan, kardeşlerinden birisi bunları korkuyla ya da başka bir sebeple yapıyor (kişi bunlara rıza gösteriyorsa) bu insan isterse insanların en salihlerinden olsun o kimse zalimlerden olur. Allah bu hâli kabul eder mi? Yine “Bu insanlar nasıl tekfir edilir? Bunlar Allah’ın dinini seviyorlar ve şirke de buğz ediyorlar” diyen kişi de tev-hidi elde etmiş olmaz. Bu sayılan badireler(in hepsin)den kurulabilenler ne kadar çok ayrıcalık elde etmiştir. Hatta bunlarla amel etmese bile bunları anlayabilenler dahi (diğerlerine nazaran) bir ayrıcalık elde etmiştir. (Hatta sadece) bu halleri delilik olarak görmeyenler bile bir ayrıcalığa sahiptir.

Vallahu a’lem.

**İBADET TEVHİDİ  
HAKKINDA BİR RİSALE**

رسالة في توحيد العبادة



Şeyhu'l-İslam Muhammed b. Abdilvehhab dedi ki:<sup>50</sup>

-Allah sana rahmet etsin- Bil ki! Allah'ın kullarına, namazın ve orucun farziyetinden önce farz kıldığı Tevhid, senin ibadetlerinde Allah'ı birlemendir. O halde sen -tek olan ve ortağı olmayan- Allah'tan başka -İster Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem), ister ondan başkaları olsun- kimseye dua etme (ibadet etme)! Tıpkı Yüce Allah'ın şöyle buyurduğu gibi:

﴿وَأَنَّ الْمَسَاجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا مَعَ اللَّهِ أَحَدًا﴾

**“Şüphesiz Mescidler bütünü ile Allah'ındır. O halde Allah ile birlikte başkasına dua etmeyin.” (Cin: 18)**

﴿قُلْ إِنَّمَا أَنَا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰ إِلَيَّ أَنَّمَا إِلَهُكُمْ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَمَنْ كَانَ يَرْجُوا لِقَاءَ رَبِّهِ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَالِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِ أَحَدًا﴾

**«De ki: “Ben de ancak sizin gibi bir insanım! Bana ilahınızın sadece tek ilah olduğu vahyediliyor. Kim Rabbine kavuşmayı umuyorsa, salih amel işlesin ve Rabbine ibadetinde hiç kimseyi O'na ortak koşmasın!”» (Kehf 110)**

Bil ki; Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'in kendile-riyle savaştığı müşriklerin, şirklerinin vasfı (niteliği, sıfatı), onların hem Allahu Teâlâ'ya hem de Allah'la beraber putlara

<sup>50</sup> Muellifat'uş Şeyh, 1/398-399 ve ayrıca ed-Durar'us Seniyye'de C:2- S:76-77

ve salihlere dua etmeleridir (ibadet etmeleridir). İsa (aleyhis-selam)’a, O’nun annesine ve meleklerle dua etmeleri gibi.

(Bu yaptıkları işle alakalı) Derler ki: Onlar Allah katında bizim şefaathilerimizdir. Onlar fayda ve zararı sadece Allahu Teâlâ’nın vereceğine ve Müdebbir’in (İşleri Tedbir edip düzenleyenin) sadece O olduğunu kabul ediyorlardı. Tıpkı Yüce Allah’ın şu ayetinde onlardan bahsettiği gibi:

﴿قُلْ مَنْ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ أَمَّنْ يَمْلِكُ السَّمْعَ  
وَالْأَبْصَارَ وَمَنْ يُخْرِجُ الْحَيَّ مِنَ الْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ الْمَيِّتَ مِنَ الْحَيِّ وَمَنْ  
يُدِيرُ الْأَمْرَ فَسَيَقُولُونَ اللَّهُ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ﴾

«De ki: ‘Gökten ve yerden size rızık veren kimdir? Kulak ve gözlere hükmeden kimdir? Ölüden diriye çıkaran; ölüyü de diriden çıkaran kimdir? Her işi düzenleyen kimdir?’ Onlar: ‘Allah’tır!’ diyecekler. ‘O halde O’na karşı gelmekten sakınmaz mısınız?’ de.» (Yunus: 31)

Bunu bildiğin zaman, onların salihlere dua etmelerinin ve onlara bağlanmalarının “Biz onlardan sadece şefaathileriz” demelerinden ibaret olduğunu, Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)’in, onlarla duanın (ibadetin) yalnız Allah’a has kılınması ve dinin bütünüyle Allah’ın olması için savaşmış olduğunu anlamış olursun. Aynı şekilde Tevhid’in, namaz ve oruçtan daha büyük bir farz olduğunu, Yüce Allah’ın, huzuruna kıyamet gününde onunla (Tevhid ile) geleni bağışlayacağını, Ona (Tevhid’e) cahil olanı -abid olsa bile- bağışlamayacağını anlamış olursun. Aynı şekilde bunun (yani Allah’tan başkasına dua etmenin) Allah’a şirk koşmanın bizzat kendisi olduğunu

ve bunu yapan kimseyi Allahu Teâlâ'nın bağışlamayacağını ve Allah katında şirkin -her ne kadar şirk koşan kişi bu yaptığıyla Allah'a yakınlaşmak istese de- zinadan ve cana kıymaktan daha büyük (bir günah) olduğunu anlamış olursun. Bütün bunlarla beraber başka bir durumu da öğrenmiş olursun. O da insanların çoğunun bunu bilmediği gerçeğidir. Onlardan bazı (sözde) âlimler vardır ki Sedir, Veşm gibi (Arap yarımadasında bulunan) birtakım bölgelerde onları âlimler diye isimlendirirler. Onlar, "Biz Allah'ı birleyenleriz (muvahhidleriz), bizler Allah'tan başka kimsenin fayda ve zarar veremeyeceğini biliyoruz. Salihler de fayda ve zarar veremezler" dedikleri zaman, onların kâfirlerin tevhidinden -Rububiyyet Tevhidi'nden- başka bir tevhid bilmediklerini öğrenmiş ve Allah'ın senin üzerindeki nimetinin büyüklüğünü anlamış olursun. Özellikle de, (bu kimselerin) Allah'a yöneldiklerini fakat buna rağmen tevhidi bilmediklerini veya tevhidi bilip amel etmediklerini ve (bu kimselerin) insanların en çok ibadet edeni olsa bile ateşte kalacaklarını tahkik ettiğin zaman... Tıpkı Yüce Allah'ın şu kavlindeki gibi:

﴿إِنَّهُ مَنْ يُشْرِكْ بِاللَّهِ فَقَدْ حَرَّمَ اللَّهُ عَلَيْهِ الْجَنَّةَ وَمَأْوَاهُ النَّارُ وَمَا لِلظَّالِمِينَ مِنْ أَنْصَارٍ﴾

**«Her kim Allah'a şirk koşarsa, Allah ona cenneti haram kılar, onun yeri ateştir ve zalimlerin hiçbir yardımcıları yoktur»** (Maide: 72)

Rasulullah (Sallallahu aleyhi ve sellem)'e, âline ve ashabına çokça salât ve selam olsun.

## İçindekiler

|                                                                                         |            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>HUTBET'UL HACE.....</b>                                                              | <b>4</b>   |
| <b>TAKDİM .....</b>                                                                     | <b>7</b>   |
| <b>ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHAB HAYATI, İLMİ ŞAHSİYETİ VE MÜCADELESİ .....</b>         | <b>11</b>  |
| <b>1. BÖLÜM - ŞEYH MUHAMMED BİN ABDULVEHHAB'IN BAZI DAVET İÇERİKLİ MEKTUPLARI .....</b> | <b>17</b>  |
| DİNDE İHLÂS VE SÜNNETE TABİ OLMA .....                                                  | 19         |
| YEMEN AHALİSİNE MEKTUP .....                                                            | 25         |
| TEVHİD VE ŞİRKİN BEYANI HAKKINDA MAĞRİB AHALİSİNE MEKTUP .....                          | 37         |
| MÜRTEDE MEKTUP .....                                                                    | 51         |
| <b>2. BÖLÜM - TEVHİD VE İMANLA ALAKALI MUHTELİF RİSALELER ...</b>                       | <b>69</b>  |
| RASULULLAH'IN HAYATINDAN ALTI KONUNUN AÇIKLAMASI .....                                  | 71         |
| İBADETİN MANASI .....                                                                   | 89         |
| CİN: 18 AYETİNDEN ÇIKAN HÜKÜMLER .....                                                  | 97         |
| YUNUS: 10/104-106 AYETLERİNDEN ÇIKARTILAN SEKİZ MESELE .....                            | 101        |
| İBADET TEVHİDİ HAKKINDA BİR RİSALE .....                                                | 107        |
| <b>İÇİNDEKİLER.....</b>                                                                 | <b>112</b> |